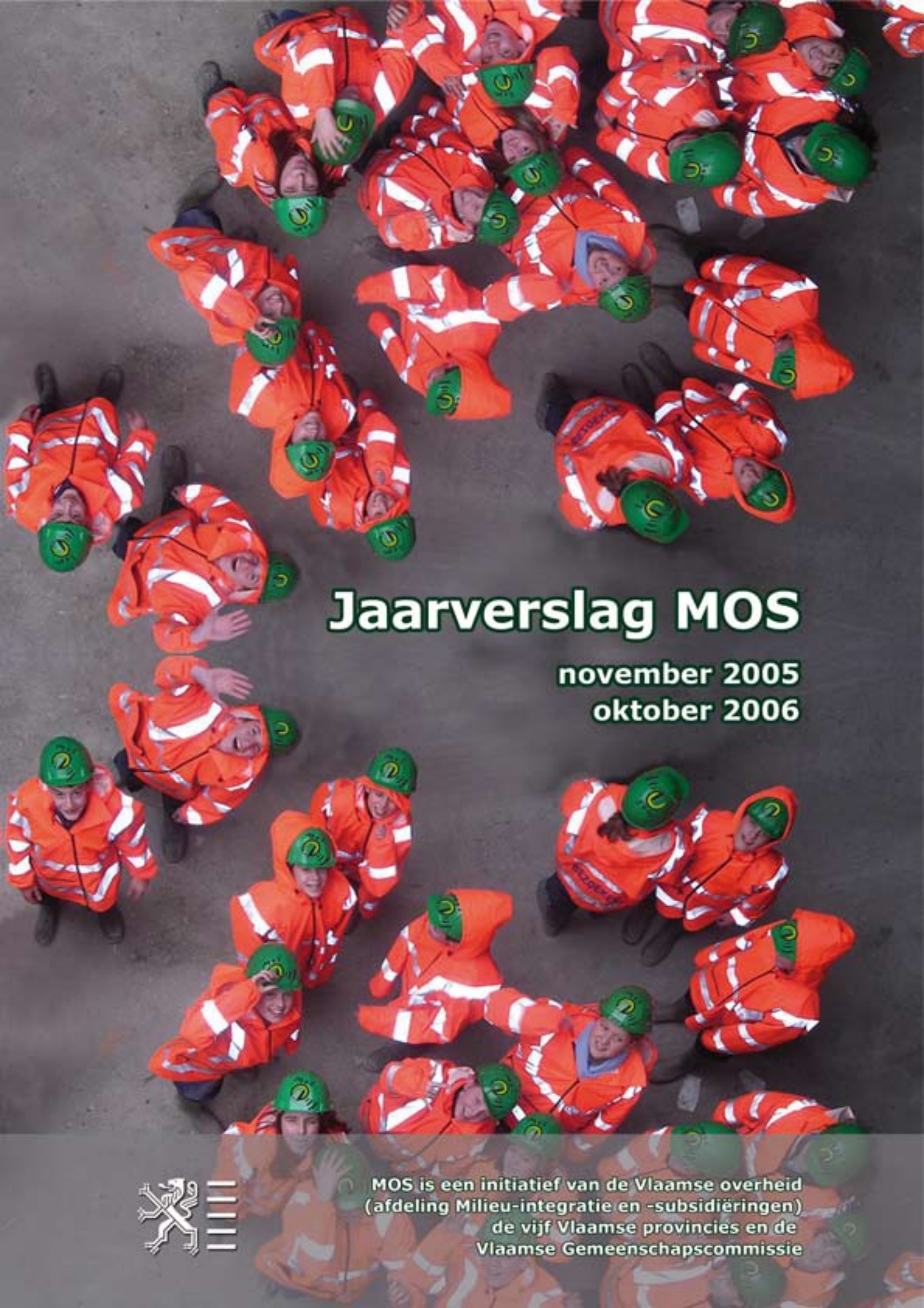

Jaarverslag MOS

**november 2005
oktober 2006**

MOS is een initiatief van de Vlaamse overheid
(afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen)
de vijf Vlaamse provincies en de
Vlaamse Gemeenschapscommissie

Jaarverslag MOS

**november 2005
oktober 2006**

**MOS is een initiatief van de Vlaamse overheid
(afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen)
de vijf Vlaamse provincies en de
Vlaamse Gemeenschapscommissie**

Jaarverslag MOS november 2005 – oktober 2006

1. Evaluatieverslag	p.2
2. Aantal vestigingsplaatsen	p.3
3. Aantal MOS-scholen	p.3
4. MOS-scholen per provincie	p.5
4.1 Provincie Antwerpen	p.6
4.2 Provincie Limburg	p.6
4.3 Provincie Oost-Vlaanderen	p.7
4.4 Provincie Vlaams-Brabant	p.7
4.5 Provincie West-Vlaanderen	p.8
4.6 Brussels hoofdstedelijk gewest	p.8
5. Het logo	p.9
5.1 Logo-scholen 1998-2006	p.9
5.2 Logo-scholen in 2006	p.12
5.2.1 Logo-laureaten in de provincie Antwerpen	p.13
5.2.2 Logo-laureaten in de provincie Limburg	p.15
5.2.3 Logo-laureaten in de provincie Oost-Vlaanderen	p.17
5.2.4 Logo-laureaten in de provincie Vlaams-Brabant	p.20
5.2.5 Logo-laureaten in de provincie West-Vlaanderen	p.22
5.2.6 Logo-laureaten in het Brussels hoofdstedelijk gewest	p.24
6. De groene vlag	p.25
7. Milieuwinst en educatieve winst	p.28
8. Strategie, promotie en ondersteuning van de scholen	p.30
8.1 Provincie Antwerpen	p.30
8.2 Provincie Limburg	p.31
8.3 Provincie Oost-Vlaanderen	p.33
8.4 Provincie Vlaams-Brabant	p.34
8.5 Provincie West-Vlaanderen	p.35
8.6 Brussels hoofdstedelijk gewest	p.36
9. Educatief materiaal	p.37
10. Conclusie	p.38
Bijlage	p.39
Colofon	p.43

1. Evaluatieverslag

MOS (Milieuzorg Op School) is een project van de

Vlaamse overheid

Departement Leefmilieu, Natuur en Energie

Afdeling Milieu-integratie en –subsiëringen

Dienst Doelgroepenbeleid, Natuur en –Milieueducatie

Cel MOS,

de vijf Vlaamse provincies

en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het Brussels hoofdstedelijk gewest.

In september 1997 nam de cel NME&I van de afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap het project *Groene School* over van de Vrije Universiteit Brussel. *Groene School* was een project voor het secundair onderwijs.

In 2001 begon de samenwerking met de vijf Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor MOS, specifiek gericht op het basisonderwijs.

Sinds september 2002 is MOS een project van kleuter- tot hogeschool: *Groene School* en “MOS voor het basisonderwijs” zijn samengesmolten tot één project.

MOS helpt scholen om een eigen milieuzorgsysteem uit te bouwen. Kinderen en jongeren werken samen met het schoolpersoneel aan verscheidene milieuthema's en een duurzame school. De hele school werkt mee: vooral leerlingen en leerkrachten, maar ook de directie, het onderhouds-, administratief en technisch personeel en de ouders. In de lessen, op schoolniveau en in de schoolomgeving maakt de hele schoolbevolking werk van natuur- en milieusparend gedrag. Een belangrijk doel van het project is namelijk dat kinderen en jongeren de vereiste bekwaamheid opdoen om als toekomstige burgers zelf verantwoordelijkheid op te nemen voor een milieuvriendelijke en duurzame samenleving. Een duurzaam beheerde MOS-school realiseert concrete en onmiddellijke milieuwinst en een reële kostenbesparing.

Op 8 juli 2005 gaf de Vlaamse Regering, op initiatief van Kris PEETERS, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, haar goedkeuring aan de verlenging van MOS tot 31 augustus 2010.

De overeenkomst van de Vlaamse overheid met elk van de vijf provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie bepaalt dat er jaarlijks een evaluatie van het project moet gebeuren door de begeleidingscommissie van MOS.

Dit verslag is het resultaat van die evaluatie.

2. Aantal vestigingsplaatsen

Het aantal scholen in Vlaanderen en Nederlandstalige scholen in het Brussels hoofdstedelijk gewest varieert voortdurend door fusies, splitsingen en sluitingen.

Bij de telling gaan we niet uit van het aantal hoofdscholen, maar van het aantal **vestigingsplaatsen**. De ervaring leert dat het voornamelijk vestigingsplaatsen zijn die (eventueel onder invloed van een scholengroep, scholengemeenschap of hoofdschool) in het MOS-project stappen.

Voor dit jaarverslag gaan we uit van een totaal van **5147** vestigingsplaatsen.

Tabel 1: Vestigingsplaatsen per provincie en in het Brussels hoofdstedelijk gewest

	basis	secundair	hogeschool	totaal
Antwerpen	940	358	13	1311
Limburg	526	173	9	708
Oost-Vlaanderen	853	280	10	1143
Vlaams-Brabant	540	161	7	708
West-Vlaanderen	776	251	12	1039
Brussels gewest	172	50	16	238
totaal	3807	1273	67	5147

3. Aantal MOS-scholen

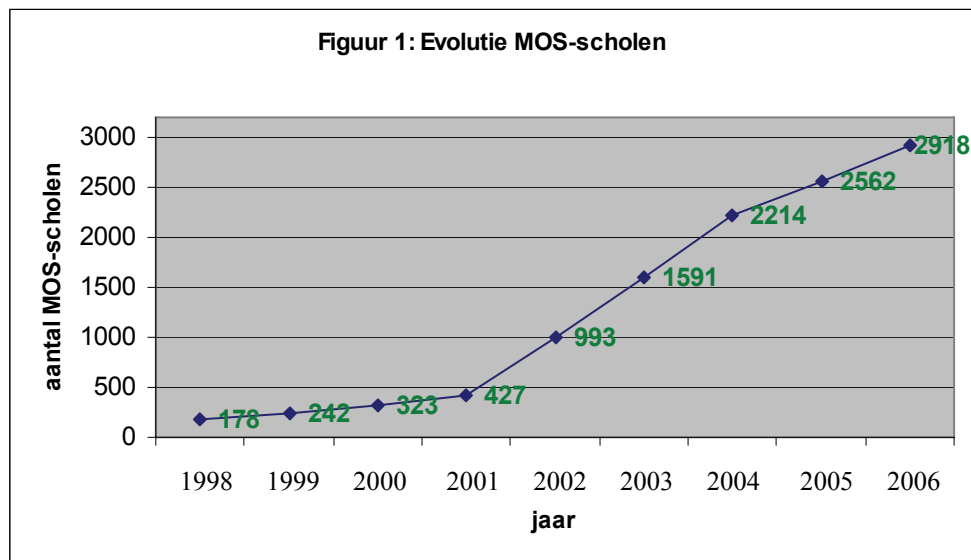
Op 10 oktober 2006 zijn **2918** van de 5147 vestigingsplaatsen in het MOS-project gestapt. Dat is 57% van de scholen. Tegenover 2005 betekent dat een groei van 8% (= 356 scholen).

Een school of vestigingsplaats wordt MOS-school wanneer ze een milieubeleidsverklaring bij de MOS-begeleider indient. Dat is een officiële verklaring die de directie ondertekent. De school bevestigt daarin dat ze in het project stapt en dus op een educatieve manier aan milieuzorg wil werken. De school kan vanaf dan een beroep doen op praktische ondersteuning en begeleiding.

Tabel 2: MOS-scholen 1998-2006¹

tabel 2: MOS-scholen 1998-2006								
jaar	Aantal MOS-scholen						%	
1998	178						14%	
1999	242						19%	
2000	323						25%	
2001	427						33%	
	basis		secundair + hoger				totaal	
2002	437	11%	556		41%		993	19%
2003	977	25%	614		45%		1591	30%
	basis		secundair		hoger			
2004	1484	38%	704	55%	26	35%	2214	42%
2005	1775	46%	759	59%	28	34%	2562	49%
2006	2073	54%	815	64%	30	45%	2918	57%

¹ Van 1998 tot 2001 bestond enkel het Project Groene School voor secundaire en hogescholen

Tabel 3: MOS-scholen per onderwijsniveau						
	MOS-scholen in 2005		MOS-scholen in 2006		Groei	
basisonderwijs	1775	46%	2073	54%	298	8%
secundair onderwijs	759	59%	815	64%	56	5%
hogescholen	28	34%	30	44%	2	14%
totaal	2562	49%	2918	57%	356	8%

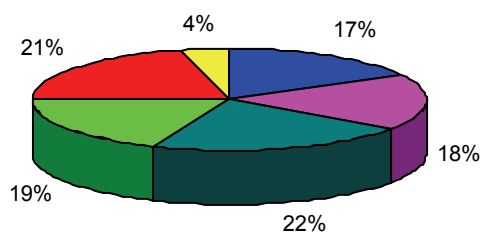
4. MOS-scholen per provincie

Tabel 4 toont de verdeling van het aantal MOS-scholen over de verschillende provincies en het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Tabel 4: MOS-scholen per provincie

	aantal	% op scholen binnen de provincie of gewest	% van het aantal MOS-scholen in Vlaanderen
Antwerpen	500	38% van de Antwerpse scholen	17%
Limburg	517	73% van de Limburgse scholen	18%
Oost-Vlaanderen	635	56% van de Oost-Vlaamse scholen	22%
Vlaams-Brabant	548	77% van de Vlaams-Brabantse sch.	19%
West-Vlaanderen	605	58% van de West-Vlaamse scholen	21%
Brussels gewest	113	47% van de Brusselse scholen	4%

Figuur 2: MOS-scholen per provincie

■ Antwerpen ■ Limburg ■ Oost-Vlaanderen
■ Vlaams-Brabant ■ West-Vlaanderen ■ Brussels gewest

4.1 Provincie Antwerpen

In de provincie Antwerpen zijn er **1311** vestigingsplaatsen.

Op 10 oktober 2006 hebben **500** van hen, d.i. **38 %**, een milieubeleidsverklaring ondertekend.

Tabel 5: MOS-scholen in de provincie ANTWERPEN

ABSOLUTE GROEI

	MOS 2005	MOS 2006	groei	
basis	258	313	55	21 %
secundair	159	177	18	11 %
hoger	10	10	0	0 %
totaal	427	500	73	17 %

In vergelijking met 2005 is er een toename van **17 %** MOS-scholen

RELATIEVE GROEI

	2005			2006			
		MOS			MOS		groei
basis	975	258	26 %	940	313	33 %	7 %
secundair	356	159	45 %	358	177	49 %	4 %
hoger	12	10	83 %	13	10	76 %	--
totaal	1343	427	32 %	1311	500	38 %	6 %

Op 100 scholen zijn er **6 %** meer MOS-scholen dan in 2005

4.2 Provincie Limburg

In de provincie Limburg zijn er **708** vestigingsplaatsen.

Op 10 oktober 2006 hebben **517** van hen, d.i. **73 %**, een milieubeleidsverklaring ondertekend.

Tabel 6: MOS-scholen in de provincie LIMBURG

ABSOLUTE GROEI

	MOS 2005	MOS 2006	groei	
basis	328	384	56	17 %
secundair	123	127	4	3 %
hoger	3	6	3	100 %
totaal	454	517	63	14 %

In vergelijking met 2005 is er een toename van **14 %** MOS-scholen

RELATIEVE GROEI

	2005			2006			
		MOS			MOS		groei
basis	537	328	61 %	526	384	73 %	12 %
secundair	174	123	71 %	173	127	73 %	2 %
hoger	7	3	43 %	9	6	67 %	24 %
totaal	718	454	63 %	708	517	73 %	10 %

Op 100 scholen zijn er **10 %** meer MOS-scholen dan in 2005

4.3 Provincie Oost-Vlaanderen

In de provincie Oost-Vlaanderen zijn er **1143** vestigingsplaatsen.

Op 10 oktober 2006 hebben **635** van hen, d.i. **56 %**, een milieubeleidsverklaring ondertekend.

Tabel 7: MOS-scholen in de provincie OOST-VLAANDEREN

ABSOLUTE GROEI

	MOS 2005	MOS 2006	groei	
basis	336	445	109	32 %
secundair	171	184	13	8 %
hoger	7	6	--	--
totaal	514	635	121	24 %

In vergelijking met 2005 is er een toename van **24 %** MOS-scholen

RELATIEVE GROEI

	2005			2006			
		MOS			MOS		groei
basis	856	336	39 %	853	445	52 %	13 %
secundair	278	171	62 %	280	184	66 %	4 %
hoger	28	7	25 %	10	6	60 %	35 %
totaal	1163	514	44 %	1143	635	56 %	12 %

Op 100 scholen zijn er **12 %** meer MOS-scholen dan in 2005

4.4 Provincie Vlaams-Brabant

In de provincie Vlaams-Brabant zijn er **708** vestigingsplaatsen.

Op 10 oktober 2006 hebben **548** van hen, d.i. **77 %**, een milieubeleidsverklaring ondertekend.

Tabel 8: MOS-scholen in de provincie VLAAMS-BRABANT

ABSOLUTE GROEI

	MOS 2005	MOS 2006	groei	
basis	412	430	18	4 %
secundair	107	114	7	7 %
hoger	4	4	0	0 %
totaal	523	548	25	5 %

In vergelijking met 2005 is er een toename van **5 %** MOS-scholen

RELATIEVE GROEI

	2005			2006			
		MOS			MOS		groei
basis	541	412	76 %	540	430	80 %	4 %
secundair	160	107	67 %	161	114	71 %	4 %
hoger	7	4	57 %	7	4	57 %	0 %
totaal	708	523	74 %	708	548	77 %	3 %

Op 100 scholen zijn er **3 %** meer MOS-scholen dan in 2005

4.5 Provincie West-Vlaanderen

In de provincie West-Vlaanderen zijn er **1039** vestigingsplaatsen.

Op 10 oktober 2006 hebben **605** van hen, d.i. **58 %**, een milieubeleidsverklaring ondertekend.

Tabel 9: MOS-scholen in de provincie WEST-VLAANDEREN

ABSOLUTE GROEI

	MOS 2005	MOS 2006	groei	
basis	354	426	72	20 %
secundair	159	176	17	11 %
hoger	3	3	0	0 %
totaal	516	605	89	17 %

In vergelijking met 2005 is er een toename van **17 %** MOS-scholen

RELATIEVE GROEI

	2005			2006			
		MOS			MOS		groei
basis	776	387	50 %	776	426	55 %	5 %
secundair	258	163	63 %	251	176	70 %	7 %
hoger	12	3	25 %	12	3	25 %	0 %
totaal	1046	553	53 %	1039	605	58 %	5 %

Op 100 scholen zijn er **5%** meer MOS-scholen dan in 2005

4.6 Brussels hoofdstedelijk gewest

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er **238** Nederlandstalige vestigingsplaatsen.

Op 10 oktober 2006 hebben **113** van hen, d.i. **47 %**, een milieubeleidsverklaring ondertekend.

Tabel 10: MOS-scholen in het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ABSOLUTE GROEI

	MOS 2005	MOS 2006	groei	
basis	54	75	21	39 %
secundair	36	37	1	3 %
hoger	1	1	0	0 %
totaal	91	113	22	24 %

In vergelijking met 2005 is er een toename van **24 %** MOS-scholen

RELATIEVE GROEI

	2005			2006			
		MOS			MOS		groei
basis	182	54	30 %	172	75	44 %	14 %
secundair	50	36	72 %	50	37	74 %	2 %
hoger	16	1	6 %	16	1	6 %	0 %
totaal	248	91	37 %	238	113	47 %	10 %

Op 100 scholen zijn er **10 %** meer MOS-scholen dan in 2005

5. Het logo

Het logo is een kwaliteitslabel dat aangeeft dat de school in een educatief proces stapt, systematisch acties organiseert en volgehouden inspanningen levert om zoveel mogelijk schoolleden voor milieuzorg te sensibiliseren. Scholen moeten minstens één jaar aan milieuzorg werken om een logo te kunnen halen.

Het logo is een drieluik. De school bepaalt zelf het tempo waarop ze de drie luiken wil bereiken. Dat hoeft helemaal niet in drie jaar te gebeuren. De criteria om een eerste, tweede of derde logo te behalen zijn dezelfde, maar de eisen worden steeds hoger.

Een provinciale jury beoordeelt de aanvragen van logo 1 en logo 2.

Een gewestelijke logocommissie beoordeelt de aanvragen van logo 3.

De criteria die de respectievelijke jury's hanteren zijn nauwkeurig uitgewerkt in indicatorenlijsten. Zie www.milieuzorgopschool.be (kies basis of secundair, MOS-criteria).

Basisonderwijs:

- betrokkenheid van de leerlingen
- een breed draagvlak
- integratie in de schoolcultuur

Secundair onderwijs:

- planning
- participatie
- communicatie
- continuïteit en structurele inpassing
- milieuwinst en educatieve winst

5.1 Logo-scholen 1998-2006

niet cumulatief ²	cumulatief ³
Het totale aantal MOS-scholen in 2006 is 2918 . Sinds 1998 behaalden 1194 scholen een logo. Dat is 41 % van de MOS-scholen.	Het totale aantal MOS-scholen in 2006 is 2918 . Sinds 1998 behaalden 1954 scholen een logo. Dat is 67 % van de MOS-scholen.
38 % (= 787 scholen) van de 2073 MOS-scholen van het basisonderwijs Van die 787 scholen... behaalde 52 % (= 414 scholen) logo 1 behaalde 34 % (= 265 scholen) logo 2 behaalde 14 % (= 108 scholen) logo 3	61 % (= 1268 scholen) van de 2073 MOS-scholen van het basisonderwijs Van die 1268 scholen... behaalde 62 % (= 787 scholen) logo 1 behaalde 29 % (= 373 scholen) logo 2 behaalde 9 % (= 108 scholen) logo 3
49 % (= 397 scholen) van de 815 MOS-scholen van het secundair onderwijs Van die 397 scholen... behaalde 51 % (= 204 scholen) logo 1 behaalde 28 % (=112 scholen) logo 2 behaalde 21 % (= 81 scholen) logo 3	82 % (= 671 scholen) van de 815 MOS-scholen van het secundair onderwijs Van die 671 scholen... behaalde 59 % (= 397 scholen) logo 1 behaalde 29 % (=193 scholen) logo 2 behaalde 12 % (= 81 scholen) logo 3
33 % (= 10 scholen) van de 30 MOS-scholen van het hoger onderwijs. Van die 10 scholen... behaalde 60 % (= 6 scholen) logo 1 behaalde 30 % (= 3 scholen) logo 2 behaalde 10 % (= 1 school) logo 3	50 % (= 15 scholen) van de 30 MOS-scholen van het hoger onderwijs. Van die 15 scholen... behaalde 67 % (= 10 scholen) logo 1 behaalde 27 % (= 4 scholen) logo 2 behaalde 7 % (= 1 school) logo 3

² Scholen met een derde logo worden niet meer geteld als logo 1 of logo 2 en scholen met een tweede logo niet meer als logo 1

³ Scholen met een derde logo hebben ook het eerste en het tweede logo behaald. Scholen met een tweede logo hebben ook een eerste logo behaald

Tabel 11: Aantal logo-scholen 1998-2006																
		niet cumulatief ⁴								cumulatief ⁵						
		logo 1	logo 2	logo 3	totaal	MOS	%	groei		logo1	logo 2	logo 3	totaal	MOS	%	groei
basisonderwijs	ANT	65	35	23	123	313	39%	2%		123	58	23	204	313	65%	10%
	LIM	88	65	9	162	384	42%	1%		162	74	9	245	384	64%	8%
	OVL	78	59	42	179	445	40%	0%		179	101	42	322	445	72%	1%
	VBR	63	17	5	85	430	20%	4%		85	22	5	112	430	26%	7%
	WVL	102	84	28	214	426	50%	2%		214	112	28	354	426	83%	8%
	BRU	18	5	1	24	75	32%	6%		24	6	1	31	75	41%	8%
	totaal	414	265	108	787	2073	38%	2%		787	373	108	1268	2073	61%	8%
		53%	34%	14%						62%	29%	9%				
secundair	ANT	47	24	15	86	177	49%	3%		86	39	15	140	177	79%	6%
	LIM	20	25	13	58	127	46%	3%		58	38	13	109	127	86%	14%
	OVL	52	25	16	93	184	51%	6%		93	41	16	150	184	82%	6%
	VBR	38	10	13	61	114	54%	7%		61	23	13	97	114	85%	9%
	WVL	37	25	23	85	176	48%	3%		85	48	23	156	176	89%	2%
	BRU	10	3	1	14	37	38%	2%		14	4	1	19	37	51%	4%
	totaal	204	112	81	397	815	49%	4%		397	193	81	671	815	82%	6%
		51%	28%	20%						59%	29%	12%				
hoger onderwijs ⁶	ANT	2	0	0	2	10	20%	0%		2	0	0	2	10	20%	0%
	LIM	2	1	0	3	6	50%	17%		3	1	0	4	6	67%	34%
	OVL	0	0	0	0	6	0%	0%		0	0	0	0	6	0%	0%
	VBR	1	1	1	3	4	75%	0%		3	2	1	6	4	150%	0%
	WVL	1	1	0	2	3	67%	0%		2	1	0	3	3	100%	0%
	BRU	0	0	0	0	1	0%	0%		0	0	0	0	1	0%	0%
	totaal	6	3	1	10	30	33%	4%		10	4	1	15	30	50%	7%
		60%	30%	10%						67%	27%	7%				
	totaal	624	380	190	1194	2918	41%	3%		1194	570	190	1954	2918	67%	7%
		21%	13%	7%	41%	v.d. MOS-scholen				41%	20%	7%	67%	v.d. MOS-scholen		
		52%	32%	16%	v.d. logo-scholen					61%	29%	10%	v.d. logo-scholen			

⁴ Scholen met een derde logo worden niet meer geteld als logo 1 of logo 2 en scholen met een tweede logo niet meer als logo 1

⁵ Scholen met een derde logo hebben ook het eerste en het tweede logo behaald. Scholen met een tweede logo hebben ook een eerste logo behaald

⁶ Hogescholen zijn geen prioriteit meer omdat het project Ecocampus opgestart is.

5.2 Logo-scholen in 2006

In 2006 stelden 498 scholen (vestigingsplaatsen) zich kandidaat voor een logo.

logo 1 : 224 scholen

logo 2 : 183 scholen

logo 3 : 91 scholen

In 2006 behaalden 426 scholen (= vestigingsplaatsen) een logo.

logo 1: 210 scholen

logo 2: 150 scholen

logo 3: 66 scholen

Tabel 12: Logo-scholen 2006									
		kandidaat logo-scholen 2006				logo-laureaten 2006			
		logo 1	logo 2	logo 3	totaal	logo 1	logo 2	logo 3	totaal
basisonderwijs	ANT	27	26	13	66	27	24	12	63
	LIM	28	28	10	66	26	27	8	61
	OVL	39	38	14	91	39	34	12	85
	VBR	24	15	5	44	20	12	3	35
	WVL	29	27	18	74	29	22	14	65
	BRU	10	3	1	14	10	2	1	13
	Totaal	157	137	61	355	151	121	50	322
secundair	ANT	14	8	8	30	13	8	3	24
	LIM	5	14	4	23	5	12	3	20
	OVL	20	7	10	37	16	1	3	20
	VBR	12	6	3	21	11	3	2	16
	WVL	14	7	5	26	12	3	5	20
	BRU	0	3	0	3	0	1	0	1
	Totaal	65	45	30	140	57	28	16	101
hoger onderwijs	ANT	0	0	0	0	0	0	0	0
	LIM	2	1	0	3	2	1	0	3
	OVL	0	0	0	0	0	0	0	0
	VBR	0	0	0	0	0	0	0	0
	WVL	0	0	0	0	0	0	0	0
	BRU	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal	2	1	0	3	2	1	0	3
	Totaal	224	183	91	498	210	150	66	426

5.2.1 Logo-laureaten in 2006 in de provincie Antwerpen

Logo	School	Adres	Gemeente
1	Stedelijke Basisschool "De Spiegel"	Belgiëlei 99	Antwerpen
1	GVBS De Brug	Grote Beerstraat 31	Antwerpen
1	Ges. Vrije Basissch. Sint-Annacollege	Goethestraat 1	Antwerpen-LO
1	GV Basisschool De Vuurtoren	Lange Kongostraat 17	Antwerpen-Noord
1	Basisschool Sint-Clara	Kloosterbaan 1	Arendonk
1	GBS De Twinkeling	Ossenberg 100	Balen
1	GBS De Bosmier	Streekweg 11	Balen
1	OLVE-Basisschool	Renaat de Rudderlaan 35	Edegem
1	OLVE-College Basisschool	Rombout Keldermansstraat 33	Edegem
1	G.V. Basisschool de Bunt	Waterstraat 16	Ekeren
1	Vrije Lagere School College Essen	Rouwmoer 7	Essen
1	VB De Regenboog	Kapelstraat 24	Geel
1	Stedelijke Basisschool Geel-Zuid	Zammelseweg 183	Geel
1	Stedelijke Basisschool Geel-Zuid	Zammelseweg 196	Geel
1	VBS - Hemiksem	Heiligstraat 4	Hemiksem
1	VBS - Hemiksem	Lindelei 203	Hemiksem
1	VKS De Toverdoos	Grote Baan 118	Hulshout
1	BSGO Het Laerhof	Laarsebaan 100	Merksem
1	GVB Annuncia-Instituut (kleuterafd.)	Herentalsebaan 38	Ranst
1	Basisschool GO 'De Brug'	Brugstraat 83	Sint-Job-in-'t-Goor
1	BULO Kristus Koning	Bethaniënlei 5	Sint-Job-in-'t-Goor
1	Leefschool "De Regenboog"	Hertoginstraat 124	Turnhout
1	GVB Heilig Graf	Tramstraat 36	Turnhout
1	Sint-Pietersinstituut Zevendonk	Kapelweg 56	Turnhout
1	Vrije Basisschool - Het Rietje	Boerenkrijglaan 27	Westerlo
1	Vrije Basisschool - Het Rietje	De Merodedreef 116	Westerlo
1	BuBaO Berkenbeek	Nieuwmoersesteenweg 113B	Wuustwezel
1	Stedelijke Middenschool nr. 9	Boomsesteenweg 270	Antwerpen
1	Onze-Lieve-Vrouwecollege	Frankrijklei 91	Antwerpen
1	Instituut Sint-Maria	Sint-Willibrordusstraat 39	Antwerpen-Noord
1	Mater Dei Instituut Middenschool	Bredabaan 394	Brasschaat
1	Koninklijk Atheneum Deurne	Frank Craeybeckxlaan 22	Deurne
1	Sint-Aloysius Geel	Kollegestraat 15	Geel
1	KOGEKA 7 & 8	Pas 110	Geel
1	Sint-Agnesinstituut	Dokter Coenstraat 24	Hoboken
1	Vrij Instituut voor Technisch Onderwijs	Gravin Elisabethlaan 30	Hoogstraten
1	Koninklijk Atheneum I Pitzemburg	Bruul 129	Mechelen
1	Sint-Calasanz-Instituut	Nonnenstraat 21	Nijlen
1	Vrije Technische Scholen van Turnhout	Zandstraat 101	Turnhout
1	Sint-Jan Berchmanscollege	Kasteellaan 18	Westmalle
2	GVB De Zonnebloem	Van Trierstraat 28	Antwerpen
2	VB Centrum	Gustaaf Woutersstraat 13	Balen
2	BSGO Het Klepperke	Boudewijnlaan 15/1	Balen
2	Freinetschool Triangel	Kleine Steenweg 33	Booischoot
2	Ges. Vrije Lagere en Kleuterschool Mariagaarde	Griffier Schobbenslaan 45	Borgerhout
2	Freinetschool De Steltloper	Zammelseweg 29	Geel
2	Stedelijke Basisschool Larum	Larum 9	Geel

Logo	School	Adres	Gemeente
2	Stedelijke Basisschool Larum	Velveken 9	Geel
2	BS De Wijngaard	Wijngaardstraat 1c	Grobbendonk
2	BSGO De Spiegel	Ten Moortele 2	Leest
2	BSGO Het Molentje	Eeuwfeestlaan 190	Lier
2	BuBaGO Den Anker	Acaciastraat 102	Mechelen
2	BSBO Groenlaar	Rozenlaan 50	Rumst
2	GVB Sint-Lutgardis	Heidestraat 81	Schelle
2	GVB Sint-Lutgardis	Peperstraat 17	Schelle
2	Wijkschool Don Bosco Elshout	Fortbaan 79	Schoten
2	Kleuterschool Sint-Jozefcollege	Beekstraat 5	Turnhout
2	Vrij Lagere Oefenschool Windekind	Markt 19	Vorselaar
2	KS Heilig Graf	Bergakker 4	Vosselaar
2	LS Heilig Graf	Bergakker 4	Vosselaar
2	GVS Sint-Michielschool	Oude Baan 1	Waarloos
2	VBS De Schatkist	Mgr. Raeymaekersstraat 13	Westmeerbeek
2	BS Achter d'Hoven	Hagelkruis 50	Wuustwezel
2	KS 't Scholeke	Helpt Elkanderstraat 35	Wuustwezel
2	Heilig Hart van Mariainstituut	Markt 24	Berlaar
2	Instituut Heilig Hart van Maria	Markt 24	Berlaar
2	Instituut Maris Stella-Sint-Agnes	Turnhoutsebaan 226/79	Borgerhout
2	CVO Tweedekansonderwijs Antwerpen vzw	Maalbootstraat 19	Hoboken
2	Sint-Romboutscollège	Veemarkt 56	Mechelen
2	Sint-Michielscollège	Papenaardekenstraat 53	Schoten
2	Provinciaal Instituut voor Technisch Onderwijs	Laageind 19	Stabroek
2	Kardinaal van Roey-Instituut	Monseigneur Donchelei 7	Vorselaar
3	SIBLO 7 "De Leydraad"	August Leyweg 10	Antwerpen
3	Sint-Jozefschool	Kloosterstraat 1	Emblem
3	SBS Katersberg	Katersberg 27	Geel
3	't Groen Schooltje	Mortselesteenweg 54	Hove
3	GLS 't Blokje	Kerkblokstraat 16	Loenhout
3	BSGO Lyceum	Caputsteenstraat 51	Mechelen
3	BuBaGO Den Anker	Sint-Janstraat 4	Mechelen
3	Vrije Basisschool	Waverlei 22	Putte
3	Gemeentelijke Lagere School Kalfort	Winkelveld 1	Puurs
3	Vrije Basisschool Hagelstein	Berlaarbaan 229	Sint-Katelijne-Waver
3	Basisschool In 't Groen	Leopoldstraat 15	Sint-Lenaarts
3	GSA en Beukenootje	Ter Beuken 1	Zoersel
3	Koninklijk Technisch Atheneum Mechelen - Paramedisch Instituut	Augustijnenstraat 92	Mechelen
3	Instituut van de Ursulinen	Hoogstraat 35	Mechelen
3	Secundaire School voor Buitengewoon Onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs De Beemden	Stuivenbergbaan 135	Mechelen

5.2.2 Logo-laureaten in 2006 in de provincie Limburg

Logo	School	Adres	Gemeente
1	BSGO Europaschool	Keinkesstraat 19	Genk
1	VBS De Hazelaar	Persoonstraat 1-3	Hasselt
1	VBS Godsheide	Kleinstraat 19	Hasselt
1	BSGO De Bilter	Nieuwe Steenweg 20	Heers
1	BSGO De Schans	Schansstraat 134	Heusden-Zolder
1	Vrije Basisschool Bolderberg	Kluisstraat 15	Heusden-Zolder
1	BSGO De Luchtballon	Kortstraat 19	Heusden-Zolder
1	Gesub. Vrije Kleuterschool 'Wurfeld'	Kapelweg 36	Maaseik
1	Gesub. Vrije Kleuterschool	Burg. Philipslaan 15	Maaseik
1	Gesub. Vrije Kleuterschool	Oude Ophoverbaan 93	Maaseik
1	GV Basisschool	Weg naar Opoeteren 172	Opglabbeek
1	GVB Corneliussschool	Tielenstraat 35	Overpelt
1	GVB Corneliussschool Lindel-Hoeven	Parkstraat 15	Overpelt
1	GVB Corneliussschool	Kapelstraat 2	Overpelt
1	GVB Corneliussschool	Holvenstraat 82	Overpelt
1	GVB Maarlo	Sparrenstraat 14	Peer
1	GVB Preud'homme	Kloosterstraat 35	Peer
1	GVB Kloostertuin	Kloosterstraat 23	Peer
1	VBS Jekerdal Kanne	Sint-Hubertusstraat 9	Riemst
1	OVSG De Driesprong	Trinellestraat 10	Riemst
1	VBS Trudo Zussen	Pastoor Bollenstraat 8	Riemst
1	VBS Sint-Ritaschool	Gorsemeuweg 59	Sint-Truiden
1	BSGO Schuttershof 't Molenhofje	Slagmolenstraat 1	Sint-Truiden
1	BSGO Schuttershof	Tichelrijlaan 1	Sint-Truiden
1	BSGO Schuttershof Villa de Raam	Zoutbrugstraat 67	Sint-Truiden
1	Provinciale Basisschool Voeren	Berneauweg 136e	Voeren
1	Biotechnicum	Kaulillerweg 3	Bocholt
1	Provinciale Hog. dep. Biotechniek	Univ. Campus Gebouw E	Diepenbeek
1	Sint-Jan Berchmanscollege	Collegelaan 1	Genk
1	Provinciale Hogeschool	Elfde Liniestraat 24	Hasselt
1	ION - Provil	Duinenstraat 1	Lommel
1	Middenschool Meeuwen	Kloosterstraat 11	Meeuwen-Gruitrode
1	Gemeentelijke Secundaire School	Appelboomgaardstraat 2	Munsterbilzen
2	BSGO Wonderwijs	Hameestraat 11	Alken
2	BSGO De Berk Paal	Tessengerlosesteenweg 82	Beringen
2	Vrije Kleuterschool Kaulille	Kaulillerdorp 43	Bocholt
2	Don Bosco Gerdingen	Schoolstraat 58	Bree
2	Vrije Basisschool Broederschool	Schabartstraat 10	Genk
2	OVSG De Groeihoog Mielen	Kerkstraat 13	Gingelom
2	OVSG De Groeihoog Borlo	Homsemweg 36	Gingelom
2	VBS Loksbergen	Loksbergenstraat 41-42	Halen
2	VBS Halen	Generaal de Witstraat 29	Halen
2	VBS De Zevensprong	Schoolstraat 7	Ham
2	GV Basisschool Hamont-Lo	t Lo	Hamont-Achel
2	BSGO De Horizon	Koleneind 1	Hamont-Achel
2	BuLo De Berk Kiewit	Kloosterbeekstraat 7	Hasselt
2	OVSG Tuilt	Zoldersekiezel 86	Hasselt

Logo	School	Adres	Gemeente
2	LSBO Schakelschool Kuringen	Larestraat 19	Hasselt
2	Basisschool Viejool	St. Jozefsstraat 5	Hechtel-Eksel
2	VBS De Schuit Schulen	Kerkstraat 19	Herk-de-Stad
2	VBS Sint-Jan Berbroek	Kapelstraat 28	Herk-de-Stad
2	VBS 't Leerrijk Schakkebroek	Schoolstraat 16	Herk-de-Stad
2	Kleuterschool Klim-Op	Muveld 25	Houthalen-Helchteren
2	GVB Herent	Herent 122	Neerpelt
2	Helibel	St.-Hubertusstraat 3	Neerpelt
2	VBS Wijer	Schansstraat 43	Nieuwerkerken
2	VBS Den Dries Bolder	Nieuwe Weg 11	Riemst
2	VBS De Boomhut Kleuterschool Brustem	Singel 45	Sint-Truiden
2	VBS De Boomhut Brustem	Kapelhof 8	Sint-Truiden
2	VBS De Boomhut Brustem Aalst	Aalst-Dorp 36	Sint-Truiden
2	Provinciale Middenschool	Stationsstraat 36	Diepenbeek
2	Katholieke Hogeschool Limburg dep. Lerarenopleiding	Universitaire Campus Gebouw B bus 4	Diepenbeek
2	Stedelijke Humaniora	Europalaan 10	Dilsen-Stokkem
2	K.T.A.2 Villers	Vildersstraat 3	Hasselt
2	Provinciale Secundaire School voor Kunstonderwijs	Gouverneur Verwilghensingel 3	Hasselt
2	Instituut Heilig Graf	Kloosterstraat 14	Kinrooi
2	S.B.S.O. Zonneweelde	Speelpleinstraat 77	Lommel
2	Campus Mercurius Lommel	Mudakkers 25	Lommel
2	Provinciaal Instituut	Duinenstraat 1	Lommel
2	Provinciale Technische School	Europaplein 36	Maasmechelen
2	Instituut Agnetendal	Kloosterstraat 27	Peer
2	Instituut Agnetendal	Collegelaan 20	Peer
2	Provinciale Secundaire School	Berneauweg 163E	Voeren
3	VBS Sint-Joris	Schoolstraat 13	Alken
3	VBS School met de Bijbel	Spurkerweg 25	Bilzen
3	VBS 't Appelmannke	Langegrachtstraat 1	Borgloon
3	GVB Beek	Jef Van Hoofstraat 3	Bree
3	BSGO De Toekomst	Toekomststraat 45	Diepenbeek
3	De Biekorf	Maastrichtsestraat 12	Houthalen-Helchteren
3	VBS Kozen	Opcosenstraat 22	Nieuwerkerken
3	V.G.G. Basisschool	Floxstraat 4	Opglabbeek
3	Sint-Jozefscollege	Collegestraat 1	Beringen
3	Sint-Franciscuscollege campus Berkenbos	Minderbroedersstraat 11	Heusden-Zolder
3	O.-L.-Vrouwinstituut	Schaffensesteenweg 2	Paal-Beringen

5.2.3. Logo-laureaten in 2006 in de provincie Oost-Vlaanderen

Logo	School	Adres	Gemeente
1	Vrije Basisschool Aspelare	Plekkeersstraat 4	Aspelare
1	Gemeentelijke Basisschool Baasrode Kloosterstraat	Kloosterstraat 25	Baasrode
1	Gemeentelijke Basisschool Baasrode	Molenberg 9	Baasrode
1	Sint-Lievensinstituut afdeling Klim-Op	Kerkkouterstraat 58	Bavegem
1	Vrije Basisschool De Sprankel	Kloosterstraat 33	Beervelde
1	Kleuterschool Don Bosco	Eglantierlaan 1/1	Beveren-Waas
1	Kleuterschool Sint-Jan	Kasteeldreef 229	Beveren-Waas
1	Basisschool Sint-Martinus	Leon Labytstraat 41	Beveren-Waas
1	Vrije Basisschool Heilig Hart	Pastoor Steenssensstr.110	Beveren-Waas
1	Vrije Basisschool Borsbeke	Provincieweg Z/N	Borsbeke
1	Katholieke Centrumschool	Collegestraat 19	Denderleeuw
1	Buitengewoon Lager Onderwijs Het Laar	Zuidlaan 34	Dendermonde
1	Sint-Vincentiuschool De Vuurtoren	Oude Abdijstraat 11	Drongen
1	PSBLO Meetjesland Eeklo	Gentsesteenweg 82-84	Eeklo
1	vzw De Weide	Sint Appoloniastraat 11	Erpe
1	BSGO Oefenschool	K. L. Ledeganckstraat 4	Gent
1	Basisschool Crombeen	Tentoonstellinglaan 2	Gent
1	Instituut van Gent	Nederkouter 112	Gent
1	Kleuterschool De Toveruin	Francisco Ferrerlaan 42	Gent
1	OOBC Nieuwe Vaart	J. Guislainstraat 47	Gent
1	Het Kompas	Ijskelderstraat 29	Gent
1	BLO Sint-Juliaan	Stropkaai 38	Gent
1	Vrije Basisschool Hillegem	Ledebergstraat 106	Hillegem
1	Sint-Vincentiuschool De Berenboot	Kerkstraat 43	Landegem
1	O.L.V. Presentatie Boskesschool	Slagveldstraat 48	Lokeren
1	Stedelijke Basisschool Spoele	Spoele 40	Lokeren
1	Bubao Windekind	Kazernestraat 7	Lokeren
1	BSBO Klim Op	Krommestraat 7	Lokeren
1	Basisschool - Visitatie	Elfnovemberstraat 27	Mariakerke
1	De Leefschool	Groenweg 4 - Keiberg 11	Oosterzele
1	BSGO De Wijze Boom	Sint-Baafskouterstraat 129	Sint-Amandsberg
1	Vrije Basisschool Sint-Lievens-Esse	Armstraat 4	Sint-Lievens-Esse
1	Vrije Basisschool Sint-Camillus	Oude Molenstraat 58	Sint-Niklaas
1	GVB Mariavreugde	Vinkeslagstraat 2	Wondelgem
1	Vrije Basisschool Durmen - De Vlinderboom	Schoolstraat 2	Zeel
1	Vrije Basisschool 't Avermaatje - De Vlinderboom	Avermaat 135A	Zeel
1	Vrije Basisschool Kamershoek - De Vlinderboom	Kamershoek 117	Zeel
1	De Zonnewijzer	Kouterstraat 108	Zeel
1	SBS Wolvenstraat	Wolvenstraat 11	Zottegem

Logo	School	Adres	Gemeente
1	Middenschool 2	Kortrijksesteenweg 32	Gent
1	Instituut O.L.V. Onbevlekt Ontvangen	Nieuwstraat 75	Sint-Niklaas
1	Sint-Janscollege, campus Heiveld	Heiveldstraat 117	Sint-Amandsberg
1	Sint-Jozefsinstituut	Karmelietenstraat 57	Geraardsbergen
1	Sint-Paulusinstituut, campus De Deynestraat	E. De Deynestraat 2	Gent
1	Koninklijk Atheneum	Parklaan 89	Sint-Niklaas
1	Sint-Paulusinstituut, campus Loofblommelaan	Loofblommelaan 2	Gent
1	Sint-Teresiacollege	Eksaarde-dorp 1A	Eksaarde
1	Dames van Maria, Handels, Technisch, Beroepsonderwijs	Onderwijsstraat 5	Aalst
1	Sint-Paulusinstituut, campus Marathon	Marathonstraat 35	Gent
1	BuSO Instituut Bert Carlier Eendrachtstraat	Eendrachtstraat 85/89	Gent
1	BuSO Instituut Bert Carlier Krevelstraat	Krevelstraat 20	Gent
1	Provinciale Middenschool	Roze 131	Eeklo
1	Provinciaal Technisch Instituut	Roze 131	Eeklo
1	Sint-Paulusinstituut, campus Patijntjesstraat	Patijntjesstraat 45	Gent
1	Sint-Franciscusinstituut	Kasteeldreef 2	Brakel
2	Basisschool De Beuk	Stationsstraat 128	Aalter
2	Emmaüsstituut	Europalaan 2	Aalter
2	Gemeentelijke Basisschool Kruipuit	Kruipuit 19	Adegem
2	Stedelijke Basisschool Belsele	Gavermolenstraat 83	Belsele
2	De Ritsheuvel	Kemzekestraat 20	Belsele
2	PSBLO Klaverveld	Klaverveld 6	Buggenhout
2	Vrije Basisschool Lilare - Elst	Terwalle 24	Elst
2	Vrije Basisschool Ertvelde	Eeklostraat 2	Ertvelde
2	GVLBO Sint-Jozef	Ebergiste De Deynestraat 1	Gent
2	St-Paulusbasisschool	Ottergemsesteenweg 155	Gent
2	Vrije Basisschool Bengel	Martelarenlaan 1	Lokeren
2	Vrije Basisschool Bengel Zelebaan	Zelebaan 9	Lokeren
2	Gemeentelijke Basisschool Bergwegel	Bergwegel 6	Merelbeke
2	Gemeentelijke Basisschool Maenhautstraat	Burgemeester Maenhautstraat 1	Merelbeke
2	Gemeentelijke Basisschool Merelbeke	Kloosterstraat 19	Merelbeke
2	Vrije Basisschool Het Groene Lilare	Groenstraat 15A	Michelbeke
2	Educo Slotendries	Onze-Lieve-Vrouwdreef 2	Oostakker
2	I.V.I.O. Salvator	Meerhoutstraat 55	Oostakker
2	Vrije Basisschool Lilare - Opbrakel	Sint-Franciscusstraat 7	Opbrakel
2	Kleuterschool Sint-Jozef	Vekenstraat 2	Opdorp
2	Kleuterschool Sint-Martinus	Stoktevijver 21B	Ronsele
2	Sint-Janscollege	Antwerpsesteenweg 988	Sint-Amandsberg
2	Sint-Janscollege vest. Beelbroekstraat	Beelbroekstraat 33	Sint-Amandsberg
2	Sint-Paulusinstituut	Oudeheirweg 3	Sint-Denijs-Westrem
2	De Groene Heuvel	Latemdreef 77	Sint-Maria-Latem
2	De Notelaar	Schoolstraat 40	Waarschoot

Logo	School	Adres	Gemeente
2	Vrije Basisschool Zegelsem	Teirlinckstraat 22	Zegelsem
2	Vrije Basisschool Pius X	Rotstraat 4	Zeie
2	BSGO De Reigers	Leegstraat 2	Zelzate
2	GBS De Krekel	Em. Caluslaan 9	Zelzate
2	De Zandloper	Zandstraat 25A	Zomergem
2	Sint-Martinus 2	Dreef 10	Zomergem
2	Sint-Martinus 1	Dreef 47	Zomergem
2	BSGO De Zonnewijzer	Zwalmstraat 3	Zwalm
2	Atheneum Wispelberg	Wispelbergstraat 2	Gent
3	Sint-Rafaëlschool	Kallobaan 3	Beveren
3	Vrije Basisschool Dolfijn	Eksaardedorp 119	Eksaarde
3	Vrije Kleuterschool Eksaarde	Rechtstraat 175	Eksaarde
3	BSGO Voskenslaan	Voskenslaan 60	Gent
3	Kleuterschool De Mozaïek	Blaisantvest 37	Gent
3	Vrije Basisschool De Mozaïek	Sint-Margrietstraat 33	Gent
3	Gemeentelijke Gemengde Sportbasisschool	Zandakkerlaan 14	Heusden (O.-VL.)
3	De Parel	Steenvoordestraat 13	Heusden (O.-VL.)
3	BSGO De Wijze Eik Vest. Amand Casier de ter Bekenlaan	Am. Casier de ter Bekenlaan 26	Mariakerke
3	BSGO De Wijze Eik	Eeklostraat 121	Mariakerke
3	PSBLO Meetjesland Zelzate	Assenedesteenweg 78	Zelzate
3	Vrije Basisschool De Regenboog	Kwaadstraat 20	Zingem
3	Stella Matutinacollege	Bellaertstraat 11	Lede
3	BuSO Velzeke	Penitentenlaan 1	Velzeke (Zottegem)
3	Koninklijk Atheneum	Meerlaan 25	Zottegem

5.2.4. Logo-laureaten in 2006 in de provincie Vlaams-Brabant

Logo	School	Adres	Gemeente
1	VB Ourodenberg	Kerkstraat 27	Aarschot
1	VB Pastoor Dergent	P. Dergentstraat 109	Aarschot
1	BSGO De Regenboog	Driesstraat 11	Affligem
1	GB Tollembeek Centrum	Schoolstraat 2	Galmaarden
1	VB Mariadal	Klein Overlaar 3	Hoegaarden
1	BSGO Keerbergen	Vlieghavenlaan 18	Keerbergen
1	VB St-Pietersschool	Langdorpsesteenweg 337	Langdorp
1	VB O-L-V-Fatima	Hombergstraat 1	Langdorp
1	BSGO Pee & Nel	J.B. Van Monsstraat 6-8	Leuven
1	VB Sint-Martinus	Dorpsstraat 18	Lubbeek
1	VL Ter Dreef	Gasthuisstraat 21	Merchtem
1	BSGO 't Kasteel	Stafl. Braffortlaan 6	Overijse
1	BSGO Het Prieltje	Frans Halsdreef 2	Overijse
1	GB Rotselaar Centrum	Kapelstraat 45	Rotselaar
1	BSGO 't Lessenaartje	Ternatsestraat 9	Teralfene
1	British School of Brussels	Leuvensesteenweg 19	Tervuren
1	GB Den Drempeel	Sint-Jansstraat 82	Werchter
1	VB Haacht-Station	Neysetterstraat 3	Wespelaar
1	VB Onze School	Veerlestraat 7	Wolfsdonk
1	GLS De Regenboog	Noorderlaan 6	Zellik
1	Stedelijk Instituut voor Technische Beroepen - S.I.M.A.	Pastoor Dergentlaan 62 A	Aarschot
1	Sint-Martinusscholen - ASO	Petrus Ascanusplein 1	Asse
1	Sint-Jozefsinstituut -Bovenbouw	Prof. Scharpélaan 23	Betekom
1	Middenschool Don Bosco-instituut ASO	Stationsstraat 91	Haacht
1	Gemeentelijk Instituut voor Technisch Onderwijs	Heuvelstraat 59-65	Overijse
1	Sint-Martinusmiddenschool	Waversesteenweg 96	Overijse
1	Sint-Martinuscollege 3de graad	Brusselsesteenweg 147	Overijse
1	Sint-Martinuscollege 2de graad	Waversesteenweg 96	Overijse
1	Sint-Angela-Instituut	Kruineikestraat 5	Tildonk
1	ZAVO	Groenstraat 13	Zaventem
1	British School of Brussels	Leuvensesteenweg, 19	Tervuren
2	BSGO De Boomhut	Oude Postweg 76	Alsemberg
2	VB Sint-Amandus	Bosstraat 32	Borchtlombeek
2	VB Mater Dei	Engerstaat 10	Erps-Kwerps
2	VB De Bloesem	Kapellestraat 18	Herne
2	VB De Bloesem	Stationsstraat 53	Herne
2	VB De Bloesem	Driekapellenstraat 2	Herne
2	GB Keerbergen	Kempenlaan 16	Keerbergen
2	GB Lozen Hoek	Nieuwstraat 100	Keerbergen
2	GB Pellenberg	Kerkplein 2	Pellenberg
2	VB Harten Troef	Boekhoutstraat 1	Pepingen
2	VB Onze-Lieve-Vrouwecollege	Rijschoolstraat 2	Tienen
2	BSGO Ter Emelo	Veldonkstraat 10	Tremelo
2	Regina-Caelilyceum	Rozenlaan 45	Dilbeek
2	Sint-Tarcisiusinstituut	Predikherenstraat 1	Zoutleeuw
2	Don Bosco-instituut ASO	Stationsstraat 89	Haacht

Logo	School	Adres	Gemeente
3	BSGO Zonnedorp	Bogaardenlaan 8	Aarschot
3	VB Broederschool	H. Placestraat 45	Groot-Bijgaarden
3	GK De Kleine Picasso	Vinnestraat 45	Zoutleeuw
3	Onze-Lieve-Vrouwecollege	Mechelsestraat 7	Vilvoorde
3	Sint-Janscollege	Waversesteenweg 1	Meldert (VBR)

5.2.5. Logo-laureaten in 2006 in de provincie West-Vlaanderen

Logo	School	Adres	Gemeente
1	Vrije Basisschool Wingerd 2	Bavikhovedorp 2	Bavikhove
1	VBS Heideschool	Heidelaan 24	De Haan
1	Gemeenteschool Dentergem	Tieltseweg 66	Dentergem
1	Stedel. Basissch. Kameleon	Tientjesstraat 2	Harelbeke
1	Vrije Basissch. De Zonnebloem	Slabbaardstraat Noord 90	Izegem
1	Vrije Basissch. De Zonnebloem	Schoolstraat 1/2	Izegem
1	G.V.Basisschool (BAMO)	Rozenstraat 6	Moorsele
1	G.V.Basisschool (BAMO)	Kasteeldreef 1	Moorsele
1	G.V.Basisschool (BAMO)	Sint-Jansstraat 18	Moorsele
1	GVB De Koekuitschool	Nachtegaalstraat 5	Moorslede
1	Vrije Leefschool Akkerwinde	Doelhofstraat 41	Nieuwmunster
1	Gesub. Gemeentel Basisschool	Dorpsstraat 4	Oostduinkerke
1	Klimop	Fabiolalaan 2	Oostkamp
1	Koning Boudewijnschool	Van Maerlantstraat 30	Oostkamp
1	BSGO Ringlaan	Groenestraat 174	Roeselare
1	Leefschool De Piramide	Honzebroekstraat 23	Roeselare
1	Stedelijke basisschool	Leeuwerikstraat 30	Roeselare
1	Stedelijke Basisschool 1	Brugsesteenweg 75	Roeselare
1	Stedelijke basisschool De Vlieger	Hoogstraat 58	Rumbeke
1	St-Lodewijks afd Lenteweelde	Jan Breydellaan 56	Sint-Andries
1	Sint-Lodewijkscollege afd Blijmare	Knotwilgenlaan 24	Sint-Andries
1	Sint-Andreaslyceum	Fortuinstraat 29	Sint-Kruis
1	Stedel. Basissch. Zuid	Generaal Deprezstraat 91	Stasegem
1	BLO De Zonneburcht	Sint-Jozefstraat 3	Waregem
1	Vrije basisschool De Jager	Gentse Heerweg 12	Waregem
1	Gemeentelijke basisschool	Goudenregenstraat 1	Wevelgem
1	Gemeentelijke basisschool	Hoogstraat 10	Wevelgem
1	Gemeentelijke basisschool	Kweekstraat 91	Wevelgem
1	Gemeent. Basisschool Zuienkerke	Nieuwe Steenweg 37	Zuienkerke
1	Sint-Andreasinstituut	Garenmarkt 8	Brugge
1	KTA Gistel	Callaertswalledreef 8	Gistel
1	Lyceum OLV-ter-Nieuwe-Plant	Maloulaan 2	Ieper
1	Instituut Edelweiss	Schoolstraat 8	Ingelmunster
1	De Zeeparel	Dennenlaan 2 A	Middelkerke
1	Methodeschool Kijkuit	Passendaalsestraat 26	Moorslede
1	Sint-Bernarduscollege	Markt 5	Nieuwpoort
1	Sint-Andreasinstituut	Steense Dijk 151	Oostende
1	Burgerschool Roeselare	Kattenstraat 7	Roeselare
1	Sint-Rembertmiddenschoolen	Bruggestraat 23	Torhout
1	Houtlandinstituut	Rijselsestraat 110	Torhout
1	Sint-Vincentiusinstituut	Spinneschoolstraat 10	Torhout

Logo	School	Adres	Gemeente
2	Vrije Basisschool De Wingerd	Bruyelstraat 8	Bavikhove
2	Vrije Basisschool Bellegem	Bellegemkerkdreef 1	Bellegem
2	Sint-Andreasinstituut	Garenmarkt 8	Brugge
2	BSGO De Regenboog	Meulebekestraat 38	Ingelmunster
2	BLO De Bloesem	Gr. Gwijde van Namenstraat 2	Kortrijk
2	Gemeentelijke Boudewijnschool	Koning Boudewijnstraat 52	Kuurne
2	Basisschool Loker	Petruswegel 2	Loker
2	School met de bijbel De Ark	Bruyningstraat 56 a	Marke
2	Vrije Centrumschool	Kloosterstraat 27	Marke
2	Gemeenteschool Bonte Pier	Bonte Pierstraat 22	Middelkerke
2	Vrije Basisschool Moorslede	Stationstraat 49 a	Moorslede
2	BSGO Steensedijk	Steensedijk	Oostende
2	OLVO	Aartshertoginnestraat 38	Oostende
2	Koning Boudewijnschool	Maréchalstraat 30	Oostkamp
2	VBS Moerbrugge	Patersonstraat 98	Oostkamp
2	VLS St. Jozef	Seringenstraat 59	Roeselare
2	VLS St. Jozef	Tulpenstraat 6	Roeselare
2	Sted. Basisschool afd A	Rijselstraat 71	Sint-Michiels
2	Sted. Basisschool afd B	St-Michielslaan 33	Sint-Michiels
2	Vrije basisschool Keukeldam	Keukeldam 19	Waregem
2	BSGO De Startbaan	Goudberg 111	Wevelgem
2	BSGO De Startbaan	Veldstraat 17	Wevelgem
2	LTI Oedelem	Bruggestraat 190	Beernem
2	Margareta Maria Instituut	Handzamestraat 18	Kortemark
2	Don-Boscocollege	Don Boscolaan 30	Kortrijk
3	Vrije Basisschool Boezinge	Boezingsestraat 2	Boezinge
3	Gemeenteschool Damme	Stationsstraat 13	Damme
3	VBS Sint-Maarten	Hovingenlaan 1	Damme
3	Vrije Basisschool Desselgem	Liebaardstraat 7 A	Desselgem
3	BSGO De Mote	Jan Ypermanstraat 7	Ieper
3	BSGO De Mote	Mk Plumerlaan 26	Ieper
3	MMI	Handzamestraat 14	Kortemark
3	OLVO	Kaaistraat 22	Oostende
3	Vrije Basisschool Boezinge	Pilkemseweg 139	Pilkem (Boezinge)
3	BSGO De Tandem	Leopold Debruynestraat 56	Sint-Kruis
3	BSGO De Polyglot (kl. en 1ste ljr)	Jacquetbosstraat	Spiere
3	BSGO De Polyglot Nieuw Centrum	Oudenaardseweg 75	Spiere-Helkijn
3	Vrije basisschool Vlamertinge	Hospitaalstraat 13	Vlamertinge
3	Vrije basisschool Vlamertinge V2	Poperingseweg 482	Vlamertinge
3	VTI Sint-Lucas 1	Oude Leielaan 15	Menen
3	Sint-Andreas Middenschool	Steense Dijk 151	Oostende
3	VTI Oostende	Stuiverstraat 108	Oostende
3	Sint-Lutgardisinstituut	Steenbakkersstraat 80	Oostende
3	MS Groenhove	Jozef Duthoystaat 34	Waregem

5.2.6. Logo-laureaten in het Brussels hoofdstedelijk gewest

Logo	School	Adres	Gemeente
1	De Ladder	Itterbeekselaan 226	Anderlecht
1	Ten Nude	J.W. Wilsonstraat 21	Brussel
1	De Wimpel	Cansstraat 14-18	Elsene
1	Gouden Regen	Frans Vervaeckstraat 47	Ganshoren
1	Heilig-Hartcollege	Landsroemlaan 126	Ganshoren
1	Wittouckschool	L. Wittouckstraat 46	Laken
1	't Plantzoentje	Karel Bogaertstraat 4	Laken
1	Kasteel Beiaardschool	Kruipweg 23	Neder-Over-Heembeek
1	Mariaschool	Rubensstraat 108	Schaarbeek
1	St.-Jozefschool	Albert Dumontlaan 1	St-Lambrechts-Woluwe
2	Zavelberg	O. Ruelensplein 13	St.- Agatha – Berchem
2	Toverfluit	Toverfluitstraat 19	St.-Jans-Molenbeek
2	St.-Pieterscollege	Leon Theodorstraat 167	Jette
3	Poelbos	Laarbeeklaan 110	Jette

6. De groene vlag

Milieuzorg op school stopt niet na drie logo's.

MOS spoort scholen aan om de milieu-inspanningen vol te houden en zo de **groene vlag** van Eco-schools te behalen.

MOS is verantwoordelijk voor het Eco-schools programma van de FEE (Foundation for Environmental Education) voor Vlaanderen.

Als 'national operator' reserveert MOS de groene vlag voor scholen die het derde logo hebben behaald en bewijzen dat het milieuzorgproces in al zijn facetten en volgens de criteria voor een logo 3-school doorloopt.

56 logo-3-scholen stuurden, als eerste stap voor de aanvraag van de groene vlag, vóór 15 maart 2005 een “Verklaring op eer” naar de MOS-coördinatie.

In de 'Verklaring op eer' bevestigt de school dat zij haar milieuwerking op logo 3-niveau voortzet.

De school heeft aandacht voor netwerking in de regio, neemt een voortrekkersrol op in samenwerkingsverbanden met andere scholen of scholengemeenschap en neemt deel of werkt mee aan fora voor logo 3-scholen en nascholingen of studiedagen voor MOS-scholen. De school heeft een voorbeeldfunctie en treedt bewust naar buiten als een duurzame en milieuvriendelijke school.

De school neemt binnen haar mogelijkheden deel aan een internationaal netwerk van milieuvriendelijke en duurzame scholen.

Een **basisschool** richt een milieuwerkgroep op (als dat nog niet zou gebeurd zijn) en toont aan dat de leerlingen en zoveel mogelijk betrokkenen nog altijd actief deelnemen aan het project. Hiervoor gebeuren heel wat inspanningen in de klas, in de school en in de schoolomgeving. De school heeft aandacht voor de betrokkenheid van de leerlingen, zorgt voor een breed draagvlak en integratie in de schoolcultuur. De school stelt (zoals voor de aanvraag van een logo) een actieplan op.

Een **secundaire school** bewijst nog altijd planmatig te werken, verder inspanningen te leveren voor een goede communicatie en participatie en ervoor te zorgen dat milieuzorg structureel ingepast is.

Milieu- en educatieve winst zijn aantoonbaar. De school houdt (zoals voor de aanvraag van een logo) een logboek bij.

21 scholen stuurden geen dossier in.

1 school stuurde een bericht met een vraag om uitstel.

34 scholen stuurden vóór 15 oktober 2006, zoals gevraagd, een aanvraagdossier in.

Zo'n dossier moet bestaan uit:

- voor een basisschool: evaluatieformulier⁷, actieplan 2005-2006, actieplan 2006-2007 + eventueel bewijsmateriaal.
- voor een secundaire school: evaluatieformulier, logboek 2005-2006, planning 2006-2007 + eventueel bewijsmateriaal.

Daarvan dienden **24 scholen** een **volledig dossier** in.

Tabel 13: aanvragen groene vlag 2005-2006		
volledig dossier	24	
onvolledig dossier	10	
totaal	34	34
vraag om uitstel		1
enkel 'Verklaring op eer'		21
totaal		56

In de periode tussen 15 oktober 2006 en 28 februari 2007 bezoekt een MOS-coördinator de scholen die een volledig dossier indienden om bv. een gesprek te hebben met de MOS-verantwoordelijke en/of de directie. Er wordt op voorhand een afspraak gemaakt. Scholen kunnen de MOS-coördinatie ook zelf uitnodigen ter gelegenheid van een belangrijke MOS-actie.

Het is de taak van de MOS-coördinator om na te gaan of de beweringen van de school in het evaluatieformulier met de werkelijkheid overeenstemmen.

Vóór 31 maart 2007 beslist een jury, samengesteld uit leden van de MOS-begeleidingscommissie en de Bond Beter Leefmilieu welke scholen de groene vlag verdienen.

Drie **logo-3-scholen** schreven zich tot hiertoe in voor het Linking and Itinerary Project van Eco-schools.

Het '*Linking and Itinerary Project*' wil scholen van overal ter wereld via het web een platform bieden waar leraars en studenten hun werk en ervaringen online kunnen tonen en

⁷ zie bijlage p. 38

uitwisselen met anderen. Het tracht een "itinerary" of "route" uit te stippelen die scholen in staat stelt om elkaar virtueel te ontmoeten en om een inzicht te verwerven in hun eigen functioneren in de eigen regionale context. Dankzij een zoekmachine kan het "Linking Project" ook gebruikt worden om Eco-Schools met gelijkaardige interesses op te sporen, om ideeën uit te wisselen en projecten van duurzame ontwikkeling van verschillende schaal en duur samen op poten te zetten.

7. Milieuwinst en educatieve winst

De belangrijkste milieumaatregelen en –acties op MOS-scholen in 2006 creëerden heel wat milieuwinst en educatieve winst.

Afval(preventie) blijft over heel Vlaanderen en Brussel het meest gekozen thema of aandachtsveld. Energie en natuur op school (of groenvoorziening) krijgen meer en meer aandacht. Een aantal scholen bekijkt het thema verkeer of mobiliteit nog te veel vanuit de veiligheidshoek en heeft iets te weinig aandacht voor de milieuaspecten.

Scholen nemen in het kader van MOS milieumaatregelen en organiseren (milieu)acties om milieuzorg te promoten en de leerlingen en het personeel te sensibiliseren. De meest populaire maatregelen en acties in 2006 zijn:

afvalpreventie en duurzame materialen:

drinkautomaten vervangen door flesjes of zelftapsysteem; drinkbussen en hervulbare flesjes promoten; gebruik brooddoos en koekendoos sterk aanmoedigen (in sommige gevallen verplichten); koekjes in grootverpakking aankopen; kraantjeswater aanbieden; een drankfonteinje installeren; starten met composteren op de school in een compostvat of bak en verantwoordelijkheden aanduiden of verkiezen; kippen houden op school; overschakelen op gerecycleerd of FSC-gelabeld papier met een voorafgaande papierstudie; leerkrachten en leerlingen aanzetten recto-verso te kopiëren; kladpapier gebruiken in de klassen; fruitdag koppelen aan afvalpreventie en composteren; vuilnisbakken inventariseren; afval correct sorteren en hiervoor de juiste vuilnisbakken voorzien; zwerfvuil- of opruimacties in en rond de school organiseren (sommige scholen geven ook informatie over afval sorteren, zwerfvuil en het belang van het voorkomen van afval); milieuvriendelijke schoolmaterialen aankopen en ouders en leerlingen ervan overtuigen dat het schoolmateriaal langer dan één schooljaar moet meegaan; banken uit gerecycleerd materiaal aanschaffen; eigen kringloopwinkel of tweedehands beurs organiseren; samen met de boeken ook brooddozen bedelen aan de leerlingen van het eerste jaar; meer (interne) post via digitale nieuwsbrief, e-mail of Black Board laten verlopen; enkel informatie op papier meegeven met de gezinsoudste; automaat bannen uit de school of flesjesautomaat met terugnamesysteem in gebruik nemen; enquête organiseren in verband met afval op de school; foto's nemen van de meest storende plaatsen; installeren van een afvalstraatje; wegwerpbekers vervangen door duurzame bekertjes; verbrandingsinstallatie of sorteerinstallatie bezoeken; inzamelen batterijen en toners; kunstwerken maken met afval; kauwgomballenboom plaatsen; winkel met wereldwinkelproducten verkopen; blindwaterproeven organiseren...

water:

spaartoetsen op de toiletten plaatsen of flessen in de spoelbak leggen; toiletten spoelen met regenwater; pictogrammen ophangen over waterbesparing; regenton plaatsen + water gebruiken om het bord af te vegen; (educatieve) vijver aanleggen; watermeterstand opvolgen; bewust omgaan met dagelijks watergebruik; milieusparende onderhoudsproducten gebruiken en letten op waterverbruik; waterlopen in de schoolomgeving bestuderen; lekcontroles en herstellingen uitvoeren; wateronderzoek doen; op milieuboottocht gaan; waterzuiveringsinstallatie of waterproductiecentrum bezoeken...

natuur en groenvoorziening:

de speelplaats vergroenen, moestuintje aanleggen, planten in de klas zetten, dieren houden in de klas; nestkastjes en voederplankjes plaatsen; bomen of struiken aanplanten, educatief reservaat aanleggen (hooiland, houtkant en vijver), speelbos op eigen schoolterrein creëren; dieren op school houden; de “natuur” in de klassen en op school onderhouden en beheren samen met de leerlingen en ouders; beheerswerken uitvoeren in een natuurgebied in de omgeving van de school; composteren; openluchtklas gebruiken; vaste klusjesdagen organiseren; campagne voeren tegen gebruik van pesticiden en herbiciden; verkiezing organiseren van de ‘Groene Klas 2006’; lokaalverantwoordelijken onder de leerkrachten aanstellen om de klasomgeving zo aangenaam mogelijk te maken, een kruidentuin aanleggen; natuurdagen organiseren; paddenoverzetacties organiseren; insectenhotel maken; de streekgebonden natuur verkennen; biohoeve en fruitkwekerij bezoeken...

verkeer en mobiliteit:

veilige fietsroutes opstellen; fietscontroles en fietsherstellessen organiseren; de fietsbergplaats verfraaien; de verkeersknelpunten inventariseren; schooluitstappen doen met de fiets of het openbaar vervoer; 1-dagexcursie doen door de stad met De Lijn; de eigen schoolomgeving veiliger maken; lichtcontroles uitvoeren; openbaar vervoer stimuleren en afspraken met vervoersmaatschappij maken voor aanpassingen aan het uurrooster; tuimelwagen gebruiken, dode hoek uitleggen; verkeerslessen organiseren; promotie voeren over ‘te voet naar school komen’; mobiel verkeerspark op de school maken voor oefeningen in verband met fietsvaardigheid; acties organiseren in het kader van de week van vervoering en de week van de zachte weggebruiker; een vaste autoluwe dag invoeren (bv. fietsvrijdag); fietspooling organiseren; verkeersbrevetten opnemen in de leerlijn (BaO), inventariseren op welke manier de kinderen naar school komen, de kilometers van milieuvriendelijke verplaatsingen oplijsten en aangeven hoeveel CO₂ hiermee gespaard wordt...

energie:

campagnes organiseren over lichten uit, deuren dicht, ramen dicht, computers uit; spaarlampen, verlichting met bewegingsmelder plaatsen; deelnemen aan ‘Dikke-truiendag’; energiemetingen uitvoeren; elektriciteitscentrale bezoeken; in TSO: fotovoltaiische cellen, zonneboiler, windmolen of andere vormen van alternatieve energie installeren; dubbele beglazing plaatsen; sluipverbruik aanpakken; radiatorfolie aanbrengen; bij nieuwbouw en renovaties aandacht hebben voor energiebesparende maatregelen; controleren of de lichten gedoofd zijn tijdens de speeltijden, middag; een verantwoordelijke aanduiden die op het einde van de dag nakijkt of de computers uitgeschakeld zijn; pictogrammen over energiebesparing ophangen; deurpompen op deuren voorzien; energiemeters van de school opvolgen; drankautomaat in de verlofperiodes uitschakelen; printers vervangen door printer-copier; tochtstrips plaatsen, pictogrammen aanbrengen bij lichtschakelaars en stopcontacten...

8. Strategie, promotie en ondersteuning van de scholen

8.1 Provincie Antwerpen

De strategie in de provincie Antwerpen bleef grotendeels ongewijzigd.

De begeleiders brengen de gemeente nog altijd op de hoogte als zij een bezoek brengen aan een school.

Ook als een nieuwe school intekent, brengt MOS de gemeente hiervan op de hoogte via mail of via een kopie van de milieubeleidsverklaring. Regelmatig stuurt de MOS-ploeg een overzicht door van MOS-scholen (en welk logo zij behaalden).

MOS is nog altijd een vast agendapunt op de vergaderingen van ANNET, werkgroepen centra, kinderboerderijen, BuBaO, basis- en secundair onderwijs.

Er is één structureel overleg per schooljaar met de afvalintercommunales uit de provincie.

De scholen krijgen zoveel mogelijk een begeleiding op maat. Zij krijgen inhoudelijke begeleiding via een schoolbezoek, via mail, telefoon en studiedagen. Begeleiders verwijzen hen ook door naar andere instanties of organisaties zoals bv. Kleur Bekennen, milieukoopwijzer, NME-inventaris

De begeleiding stuurt 4 keer per schooljaar een digiMOS naar de MOS-scholen met tips, ideeën en de aankondiging van nascholingen. Die digitale nieuwsbrief wordt ook verstuurd naar de gemeenten, educatieve centra uit de provincie, kinderboerderijen, inspecteurs, pedagogische begeleiders van de verschillende onderwijsnetten, natuurouders...

Aanpak niet-MOS-scholen:

Als een school contact opneemt met de begeleiders, dan geven zij algemene MOS-informatie en vragen zij of ze een bezoek aan de school mogen brengen om MOS voor te stellen aan enkele geïnteresseerde leerkrachten, een milieuwerggroep of het volledige leerkrachtenteam, eventueel ook ouders.

De begeleiders stellen altijd de beschikbare materialen voor en geven voorbeelden van andere scholen.

Begeleiding MOS-scholen:

Scholen die een milieubeleidsverklaring insturen, ontvangen een felicitatiemail/brief met uitleg over de ondersteuning die zij kunnen verwachten.

De begeleiders wonen een vergadering van de werkgroep bij of overleggen met de contactpersoon en/of enkele leerkrachten. Tijdens zo'n vergadering evalueren de begeleiders mee de ondernomen acties en zoeken ze mee naar oplossingen voor knelpunten en problemen. Zij geven de scholen ook voorbeelden van andere scholen.

De begeleiders helpen de school bij het opstellen van een logo-dossier: wat moet er in het dossier zitten, hoe stel je een actieplan op, wat moet er in het logboek. Zij helpen de school met het invullen van de indicatorenlijst.

De begeleiders geven op vraag van de school tijdens een personeelsvergadering een praktische werkwinkel over een bepaald MOS-thema of aandachtsveld of vullen de pedagogische studiedag (kindvrije dag) in met een interactieve MOS-werkwinkel.

Op die manier betrekken ze heel het team en eventuele andere partners zoals ouders, personeel... bij de uitwerking van een MOS-thema en heeft iedereen een inbreng.

Sommige scholen sturen ook systematisch de verslagen van hun MOS-vergaderingen door. De begeleiders beantwoorden vragen en doen, indien relevant, suggesties.

MOS kreeg een plaats op de nieuwe webstek van de provincie. Daar vinden scholen en andere geïnteresseerden meer informatie over de inhoud van MOS, de materialen, de begeleiding. Scholen kunnen er ook terecht voor voorbeelden.

MOS heeft ook een vaste plaats in de nieuwsbrief van het PIME. Via deze weg worden studiedagen en nieuwe materialen bekend gemaakt.

De begeleiding tracht MOS ruimer in de provincie en dus via andere organisaties dan vnl. het PIME bekend te maken. In de brochure ‘Werken aan milieueducatie op je school? – MOS kan je hierbij helpen’ staat een overzicht van alle beschikbare MOS-materialen en een uitleg over de begeleiding waarop MOS-scholen kunnen rekenen. De NME-centra van de provincie en de kinderboerderijen staan mee in voor de verdeling van de brochure. Wanneer scholen een centrum of kinderboerderij bezoeken, krijgen ze de materialenbrochure.

In de ontleenbare provinciale veldkoffers en educatieve pakketten is informatie over MOS opgenomen.

De begeleiders stuurden de nieuwe MOS-folder en leidraad in september 2006 naar alle scholen met een begeleidend briefje. In dit briefje werden de scholen persoonlijk aangesproken, nl. op de manier waarop zij reeds in contact kwamen met MOS bv. door deelname aan één van de nascholingen die MOS organiseerde of waar MOS medeorganisator was of door deelname aan de Dikke-truiendag of ‘10 op 10 voor een verkeersactieve school’.

MOS nam deel aan verscheidene beurzen: beurs voor leerkrachten Aardrijksunde te Turnhout, logo-uitreiking van label 10/10 en de VELEWE-beurs.

Jaarlijks organiseren de MOS-begeleiders een studiedag samen met Kleur Bekennen. Op die manier bekijken ze een MOS-thema door de Noord-Zuid bril en bereiken ze ook andere leerkrachten. Dit jaar ging de nascholing over duurzame eerlijke voeding en kreeg de titel ‘(H)eerlijk duurt het langst’. Ook samen met het project educatieve reservaten en met het PIME organiseren de begeleiders jaarlijks studiedagen.

De begeleiders van het basisonderwijs begeleiden enkele MOS-scholen die opteren om MOS en ‘10/10 voor een verkeersactieve school’ te integreren.

MOS neemt het onderdeel afvalpreventie van de cursus Natuurouders voor zijn rekening.

8.2 Provincie Limburg

Hoofddoel voor het najaar 2005 was de werving van nieuwe scholen en scholen aanzetten tot het aanvragen van een logo.

Hoofddoel voor het voorjaar 2006 was het begeleiden van de scholen die een logo willen behalen.

Concrete werking najaar 2005 (hoofdzakelijk werving en stimuleren tot logo-aanvraag):

Basisonderwijs:

Afhankelijk van de plaatselijke mogelijkheden en prioriteiten, hanteren we enkele verschillende instrumenten om scholen te werven en te stimuleren tot een logo-aanvraag: een

regionaal voorstellingsmoment i.s.m. gemeentes (in een school, gemeentehuis of bij een natuurvereniging in de gemeente), voorstelling op gemeentelijk niveau (in een school, gemeentehuis of bij een natuurvereniging in de gemeente) of schoolbezoek (met standaard PowerPoint).

Secundair en hoger onderwijs:

De werking werd uitgebouwd zoals vorige jaren. De werving gebeurde op basis van een enquête die we deden in het schooljaar 2004-2005. De begeleider nam contact met de scholen die het gevraagd hadden.

Concrete werking voorjaar 2006 (hoofdzakelijk begeleiding voor logodossier):

Basisonderwijs:

Voor 1 november moesten de scholen de begeleiders op de hoogte brengen dat ze wilden streven naar een logo. Voor 15 december moesten ze hun voorlopig actieplan doorsturen.

Op basis daarvan stuurden de begeleiders al heel wat bij via e-mail, fax en telefoon.

Aan alle logo-aanvragers stelden de begeleiders in januari via een brief de vraag hoe ze verder ondersteund wilden worden: via regionale overlegmomenten met enkele scholen samen, via schoolbezoek, via een overleg in Het Groene Huis. Scholen mochten ook aangeven dat ze sterk genoeg stonden en voorlopig geen begeleiding wensten. Scholen die niet reageerden werden nog eens telefonisch gecontacteerd. Zo hebben de begeleiders de scholen een begeleiding op maat (hun vraag) aangeboden. Met uitzondering van alle logo 3-scholen: de begeleiders bezochten die scholen minstens één keer.

Secundair en hoger onderwijs:

De MOS-begeleider bezocht alle logo-aanvragers minstens één keer.

MOS blijft een steeds weerkerend onderwerp in het driemaandelijkse tijdschrift van de afdeling Milieu en Natuur van de provincie.

De scholen krijgen een digitale MOS-nieuwsbrief.

Maandelijks vertrekt er een digitale nieuwsbrief van de collega's van het knooppunt Steden en gemeenten. Hierin lieten de MOS-begeleiders vaak een berichtje over MOS opnemen.

Verder zijn er ook de berichten van MOS-Limburg in "MOSTerd", is er veel aandacht voor MOS op de LIMNET-nascholingen (waar soms ook niet-MOS-scholen aanwezig zijn) en is er de Limburgse MOS-website.

LIMNET (het Limburgs Natuur- en Milieueducatief Netwerk) speelt een belangrijke rol bij de uitbouw van het MOS-netwerk. MOS-begeleiders en leerkrachten uit MOS-scholen vertegenwoordigen het project in de LIMNET-werkgroepen basis- en secundair onderwijs. In LIMNET zijn alle onderwijsnetten en ook de onderwijsinspectie vertegenwoordigd.

Een MOS-begeleider vertegenwoordigt MOS in de LIMNET-werkgroep Natuurcentra. Heel wat MOS-schakels participeren in die werkgroep. Met andere MOS-schakels onderhoudt de MOS-ploeg de contacten d.m.v. het actualiseren van hun aanbod of bij specifieke vragen.

Verder is er blijvend overleg met de gemeentelijke MOS-contactpersonen en onderhoudt de MOS-ploeg goede contacten met de collega's van het provinciebestuur in het kader van de samenwerkingsovereenkomst.

De MOS-ploeg overlegt regelmatig met de collega's van de cel Mobiliteit, de dienst ontwikkelingssamenwerking (o.a. Kleur Bekennen), de provinciale onderwijsinspectie en soms met de jeugddienst.

8.3 Provincie Oost-Vlaanderen

Aan de Oost-Vlaamse aanpak is weinig gewijzigd tegenover de vorige werkjaren. De MOS-ploeg blijft de banden aanhalen met de gemeenten en de intercommunales en blijven werk maken van de samenwerking met externe partners zoals Kleur Bekennen, het Wereldcentrum en Protos.

Zowel in het secundair onderwijs als in het basisonderwijs is MOS occasioneel een onderwerp op pedagogische studiedagen en dat op vraag van de school of scholengroep. MOS-Oost-Vlaanderen vraagt aan alle MOS-scholen secundair om de verslagen van de werkgroepvergaderingen op te sturen. Zo kan de begeleider eventueel commentaar geven en suggesties doen. Eenvoudige, praktische vragen worden ook per mail behandeld. Zowel de basisscholen (DigiMOS) als de secundaire scholen (MOS Groene School Berichten) krijgen een digitale nieuwsbrief.

Bij het begin van het schooljaar, bij elke nieuwe publicatie en met acties als ‘Dikke-truiendag’ zorgen de begeleiders voor extra aandacht voor het project in de media. Niet-MOS-scholen krijgen bij de start van het schooljaar per post een MOS-folder en een wervende e-mail met als bijlage de Milieubeleidsverklaring. Alle secundaire scholen krijgen minstens 2x per jaar een MOS-Groeneschool bericht toegestuurd. Verder komt MOS aan bod tijdens de overlegmomenten met de Oost-Vlaamse NME-centra. Scholen die deze NME-centra bezoeken krijgen de folder. Alle scholen die De Kaaihoeve bezoeken, krijgen informatie over het project. Ook studenten lerarenopleiding die een vorming volgen in De Kaaihoeve krijgen altijd een voorstelling.

Er is een structurele samenwerking met de gemeenten Gent en Destelbergen, met de afvalintercommunale Ivago en Intercommunale Durme Moervaart.

In verscheidene andere gemeenten wordt MOS opgenomen in samenwerkingsovereenkomsten of krijgen scholen subsidie van die gemeenten als ze instappen in MOS of een MOS-logo halen (onder meer Sint-Niklaas, Dendermonde, Wachtebeke, Zele).

Ook met de intercommunales IVM en ILVA ontstond er een samenwerking.

Ondersteuning van de scholen gebeurt zoveel mogelijk op de school zelf. De begeleiders bezoeken alle scholen die een logo behaalden om het dossier, het oordeel van de jury en vooral de aandachtspunten te bespreken. Ze bezoeken alle kandidaat-logoscholen en scholen die om informatie vragen. Een steeds terugkerende boodschap aan alle scholen is: “Willen jullie nog overleg, contacteer ons!”

Begeleiding van basisscholen:

- op vraag van de scholen
- bespreking van het vorige logodossier bij het begin van het schooljaar
- toelichting + samen bekijken/opstellen van het nieuw logodossier in het voorjaar
- vormingen, overlegmomenten, startdag Gent/Destelbergen (in bepaalde gemeentes of gebieden van afvalintercommunales)

Begeleiding van secundaire scholen:

- op vraag van de scholen

- bespreking van het vorige logodossier bij het begin van het schooljaar
- bezoek aan kandidaat-logoscholen
- reactie op rapport 1 (via mail of telefoon of met een bezoek)
- vormingen, overlegmomenten (in bepaalde gemeentes of gebieden van afvalintercommunales)

8.4 Provincie Vlaams-Brabant

Voor het secundair zijn er geen wijzigingen in de strategie om scholen te benaderen. Voor het basisonderwijs probeert de begeleiding door interne netwerkvorming (horizontale integratie) de dienstverlening aan en de communicatie naar de scholen te verbeteren. Het voorbije jaar staken de MOS-begeleiders en de dienst NME veel energie in het opstarten van MOSmobi. MOSmobi is een samenwerking tussen de provinciale diensten mobiliteit en leefmilieu, en de POO (Politie en Openbare Orde) binnen de provincie.

Bedoeling is om het respectieve aanbod voor de scholen op elkaar af te stemmen. Door die samenwerking werd het mogelijk om een halftijdse verkeersdeskundige vanuit de dienst Mobiliteit te detacheren om, binnen het MOS-kader, MOS-scholen te begeleiden in verband met duurzaam verkeer en verkeersveiligheid.

Het project is momenteel in een pilootfase met 12 à 15 scholen en zal na positieve evaluatie vanaf 2007-2008 definitief worden opgestart en naar alle scholen worden gecommuniceerd.

Begeleiding van basisscholen:

- Elke school die ondersteuning vraagt wordt per telefoon, mail of via een begeleidend bezoek verder geholpen.
- Elke school die aangeeft voor het logo te gaan, wordt minstens tweemaal bezocht.
- In oktober organiseren de begeleiders jaarlijks een infomoment voor de geïnteresseerde kandidaat-logoscholen.
- Er zijn periodieke gemeentelijke MOS-werkgroepen (afhankelijk van de gemeenten) en ondersteunende, eenmalige projecten (project minimum-maximumthermometers).

Begeleiding van secundaire scholen:

- Schoolbezoeken waarbij de begeleider het project voorstelt wordt, de planning mee bekijkt of aan procesbegeleiding doet.
- De begeleider geeft ondersteuning bij de uitwerking van projecten (klimaatcasino, water4all, lesmap bij project drinkwaterfonteinen, in de weer voor het klimaat).

De Vlaams-Brabantse begeleiders kozen ervoor om, wegens het hoge percentage MOS-scholen (77%), minder energie in werving, maar meer energie in de begeleiding te investeren. Wel wordt bij de opstart van eenmalige projecten (leermiddelen, drinkwaterfonteintjes, thermometers) altijd de koppeling met MOS gemaakt: scholen moeten de milieubeleidsverklaring ondertekenen om deel te kunnen nemen aan het project. De scholen kunnen gratis MOS-promotiebanners ontlenuen om zich te profileren als MOS-school (bv. op opendeurdagen). Het voorbije schooljaar werden die 12 keer uitgeleend.

De begeleiders trachten met digiMOS en andere projecten de scholen te overtuigen van de kwaliteiten van MOS en het nut ervan voor de school.

De gemeenten worden gestimuleerd om minstens 2x per schooljaar een gemeentelijke MOS-werkgroep in te richten. Verspreid over 12 gemeenten kwam er 15 keer een gemeentelijke MOS-werkgroep samen.

Tijdens studiedagen staan er altijd getuigenissen van scholen op het programma.

Het MOS-netwerk wordt ook verder uitgebouwd via deelname aan studiedagen over energie, duurzame ontwikkeling ..., via deelname aan PCMeO (Permanente Commissie voor Milieueducatie in het Onderwijs) en via projecten met externe partners (bv. Regionaal Landschap Zenne Zuun Zoniën).

8.5 Provincie West-Vlaanderen

Er was het voorbije werkjaar in West-Vlaanderen meer samenwerking met intercommunales (afval, water) en de MOS-ploeg zette in samenwerking met de gemeentes verscheidene gemeenschappelijke acties op.

Er was overleg met enkele afvalintercommunales en drinkwatermaatschappijen in functie van de uitbouw van een mogelijke gemeenschappelijke actie (verdeling gratis drinkflessen in het kader van afvalpreventie).

O.a. in Brugge was er MOS-overleg op kinderniveau.

In verscheidene gemeentes organiseerde de MOS-ploeg een trefdag met alle scholen. In Kuurne en Ieper bv. over vergroening.

Gemeentebesturen bouwen meer en meer een eigen MOS-beleid uit, in nauwe samenwerking met de MOS-begeleiders: subsidies, start- of slotmomenten met alle MOS-scholen (o.a. Izegem, Wevelgem...), eigen overlegmomenten en schoolbezoeken...

Een deel van de taken van de MOS-begeleiders wordt dus lokaal overgenomen, het contact tussen gemeentebesturen en de eigen scholen wordt hierdoor intenser en vruchtbaarder.

Begeleiding van scholen:

- Scholen krijgen minstens 1 bezoek van de begeleider per jaar, meer indien nodig
- Er is voortdurend ondersteuning (advies en begeleiding) per brief, telefoon of mail
- De begeleiders bezoeken alle logo 1, logo 2 en logo 3 scholen
- Er zijn gemeentelijke overlegmomenten met alle scholen
- De begeleiders geven een MOS-voorstelling aan studenten van de school voor lerarenopleiding. Daaraan wordt een opdracht milieuzorg binnen de stage gekoppeld. Studenten kunnen de 5 themabundels van het basisonderwijs raadplegen in hun eigen schoolbibliotheek.
- Enkele gemeentebesturen engageerden zich sterk om MOS-scholen financieel en praktisch te ondersteunen.
- De MOS-ploeg organiseert een ruim vormingsaanbod: bv. voorstellingen van de themabundels, vorming in samenwerking met Kleur Bekennen, vorming 'vergroening' in samenwerking met WWF en Velt... Het vormingsaanbod staat open voor alle West-Vlaamse basisscholen en secundaire scholen.
- De begeleiders geven een MOS-voorstelling op een personeelsvergadering of pedagogische studiedag
- Koffiermeesters krijgen een degelijke vorming om MOS-leermiddelen interactief voor te stellen. Zij worden ook ingeschakeld bij vormingen.

De MOS-ploeg maakt promotie voor MOS op NME-overlegmomenten van streeksteunpunten NME, op de COV-beurs (leermiddelenbeurs voor leerkrachten basisonderwijs), op de vormingsdagen van 'Over de schutting', via publicaties van de provincie (Milieubytes,

Natuur- en milieu-info...) en op de provinciale website, waar o.a. zelfgemaakte MOS-filmpjes te downloaden zijn (www.west-vlaanderen.be/mos).

Er is nauwe samenwerking met andere diensten van de provincie (fietspromotor, vergroeningsproject, domeinen...) en provincieraadsleden en de deputatie worden op de hoogte gebracht van alle MOS-activiteiten.

De provincie heeft een eigen digiMOS voor basis- en secundaire scholen en organiseert acties bij gewestelijke initiatieven (bv. dikke-truiendag) die heel wat media-aandacht krijgen.

De MOS-ploeg zorgt ervoor dat het tijdschrift MOfsterd ook bij CLB's, LOGO's, pedagogische begeleiders en gemeentebesturen... terecht komt.

De provinciale pers- en communicatiedienst wordt ingeschakeld bij MOS-evenementen (bv. logo-uitreikingen...).

In de nieuwe NME-brochure staat een jaaroverzicht van o.a. alle MOS-vormingen. De brochure wordt ruim verspreid naar alle scholen, gemeentebesturen, pedagogische begeleiders, inspectie...

De MOS-ploeg werkt samen met Kleur Bekennen, LOGO, Velt, Ecolife, WWF, afvalintercommunales... en er is overleg met de provinciale stuurgroepen basis- en secundair onderwijs.

8.6 Brussels hoofdstedelijk gewest

Vele Brusselse scholen worstelen nog altijd met selectieve ophaling en heel wat projecten worden gekoppeld aan gezondheidseducatie. Vergroening is ook vrij in trek. Enkele basisscholen ontwikkelen een werking in verband met verkeer.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verdeelt drinkwaterfonteinnetjes en drinkbussen, wat het succes verklaart van water gerelateerde acties.

Voor energie is er behoorlijk wat interesse dank zij o.a. samenwerking van MOS met NMe-Link, en ABEA (Brussels energieagentschap dat het internationaal project Feedu organiseert i.s.m. MOS).

Nog meer dan vroeger wordt in Brussel de kaart van de samenwerking getrokken. Het landschap is verdeeld in Brussel en concurrentie werkt dan ook verschraving in de hand. Samenwerking uit zich in de gecoördineerde organisatie van trefdagen en bijscholing (MOS, ABEA, NMe-Link, LOGO, Kleur Bekennen).

Samenwerking op gewestniveau of stedelijk niveau is nog altijd vrijwel onbestaande omdat het gewest of de gemeenten enkel willen mee promoten als er een gelijkwaardig aanbod is voor het Nederlandstalig en het Franstalig onderwijs. De versnippering in het NME-aanbod in het Franstalige gedeelte van het land is echter zodanig dat er van een gecoördineerde aanpak geen sprake is.

Ook schoolbezoeken worden dikwijls samen met andere organisaties uitgevoerd en de informatie van de partners wordt samen doorgegeven.

Begeleiding van de scholen:

- schoolbezoeken en de organisatie van trefdagen
- informatiemomenten door de VGC (Vlaamse Gemeenschapscommissie) georganiseerd (bv. informatiemoment nieuwe directies, onderwijsbeurs, avonden van het Nederlandstalig onderwijs...)
- digiMOS

De Brusselse scholen krijgen bij het begin van het schooljaar een introductiebrief (uitgaande van de directie onderwijs zelf). MOS-Brussel komt ruim aan bod in MOSterd en Brussel Direct (digitale nieuwsbrief van de VGC). MOS is altijd aanwezig op alle evenementen door de VGC ingericht.

9. Educatief materiaal

Scholen kunnen gebruik maken van door MOS ontwikkeld educatief materiaal.

Educatief materiaal MOS basisonderwijs

- MOS-folder ‘Met MOS beresterk’ **[nieuw in 2006]**
- Handleiding MOS-basisonderwijs
- Themabundel ‘Afvalpreventie’
- Themabundel ‘Water’
- Themabundel ‘Verkeer’
- Themabundel ‘Natuur op school’
- Themabundel ‘Energie’
- Affiches: ‘Met MOS beresterk’ **[nieuw in 2006]**
- Brochure ‘Toelichting voor het aanvragen van het MOS-logo basisonderwijs’ **[nieuw in 2006]**
- MOS-Poppelepees en de ‘Leidraad voor schakelbezoek met De Lijn’ voor gratis vervoer met je klas naar de MOS-schakel van je keuze.

Educatief materiaal MOS secundair

- MOS-folder ‘Zet je schrap’ **[nieuw in 2006]**
- MOS-leidraad secundair **[nieuw in 2006]**
- ‘Wij zijn van het milieu’: de handleiding MOS secundair
- Affiches ‘Zet je schrap’ [nieuw]
- ‘Een goede cocktail is het lekkerst’: praktijkboek MOS-secundair

10. Conclusie

Tegenover de vorige werkjaren zijn ook dit jaar de strategieën van de provincies en in het Brusselse hoofdstedelijke gewest en de wijze waarop zij promotie maken en ondersteuning bieden aan de scholen niet essentieel veranderd.

Overall zorgen de begeleiders voor zoveel mogelijk begeleiding op maat. Scholen krijgen (individuele) ondersteuning via schoolbezoeken, e-mail en telefoon en op studie- en vormingsdagen. Scholen krijgen veel informatie via digitale nieuwsbrieven. De meeste scholen zijn vragende partij voor ondersteuning bij het opmaken van hun logodossier. Veel aandacht van de begeleiders gaat daar dan ook naar uit. Veel scholen krijgen een uiteenzetting over MOS op pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen. De begeleiders richten hun pijlen ook meer en meer op directieraden van scholengroepen en -gemeenschappen omdat meer en meer beslissingen op dat niveau worden genomen.

De band met de gemeentes is in elke provincie nog versterkt: er is overleg, samenwerking en soms zelfs financiële ondersteuning. In het Brusselse hoofdstedelijke gewest is dit zo goed als onmogelijk omdat aanbod voor Nederlandstalige en Franstalige scholen gelijk moet zijn. In het kader van duurzame ontwikkeling maken de begeleiders over heel Vlaanderen ook meer en meer werk van samenwerking met externe organisaties die aanverwante of identieke thema's behandelen als Kleur Bekennen, Protos, Green, Velt, de LOGO's ...

Er komen in elke provincie altijd maar meer samenwerkingsverbanden tot stand. NME-diensten werken ook meer samen met andere provinciale diensten. Maar ook scholen zoeken elkaar, dankzij MOS, meer en meer op en zijn erop uit om met externen (ouders, natuur- en milieuorganisaties, wereldwinkels, ngo's, gemeentebesturen...) samen te werken.

Het MOS-netwerk groeit.

Provincies die beschikken over een natuur- of milieueducatief centrum bezorgen alle scholen die op bezoek komen informatie over MOS. Veel aandacht gaat daarbij naar leerkrachten in opleiding.

De soms zeer uiteenlopende maatregelen die een MOS-school neemt op het gebied van milieu brengen heel wat milieuwinst teweeg. Dat is evident.

Maar de sleutel tot het succes is de wijze waarop de school het project aanpakt. Door het educatieve materiaal van het MOS-project en de ondersteuning en begeleiding die de scholen krijgen, wordt tegelijk heel wat educatieve winst gerealiseerd.

En die educatieve winst zorgt ervoor dat er zoveel milieuwinst ontstaat.

Maar ook omgekeerd: alles wat een school op milieuvlak realiseert, komt het educatieve klimaat en de samenleving rondom de school ten goede. Een verfraaide omgeving geeft minder aanleiding tot pestgedrag, de gemeentelijke ophaling is blij met een correct sorteergedrag, het verkeer is minder druk en stresserend als er meer gefietst wordt...

Het respect voor natuur en milieu en voor elkaar neemt toe.

Als leerlingen en leraren (en technisch en administratief personeel, directie, schoonmaakpersoneel...) samenwerken, overleg plegen, acties organiseren en samen verantwoordelijkheid dragen, ontstaan er een enthousiasme en een betrokkenheid die zeer stimulerend werken. En dat is net het effect dat MOS teweegbrengt!

*De educatieve aanpak, nl. op een positieve manier **uitdagingen poneren** - en niet het vingertje omhoog steken - spreekt de schoolbevolking, en zeker de leerlingen, erg aan.*

Het wordt dan ook meer en meer duidelijk dat MOS op scholen nieuwe inzichten creëert en een nieuw gedrag doet ontstaan.

vak voorbehouden aan de administratie

DOSSIERNUMMER:

vak voorbehouden aan de administratie

DATUM IN:

EVALUATIEFORMULIER GROENE VLAG

School:	
Adres:	
Postcode:	Gemeente:
Tel.:	e-mail:
Website:	
3 ^{de} logo behaald in:	
Vorige groene vlag gehaald in:	

Dit formulier werd ingevuld door:		
naam	telefoon	e-mail

Wij realiseren op onze school milieuwinst, want ...	
enkel aantoonbare feiten aankruisen	
de school heeft maatregelen genomen voor een zuinig energieverbruik	
de school heeft maatregelen genomen m.b.t. het spaarzame gebruik van water	
de school heeft maatregelen genomen m.b.t. waterverontreiniging en kiest voor milieusparende schoonmaakproducten	
de school heeft maatregelen genomen voor een milieuvriendelijk en veilig verkeer van en naar school	
de school heeft maatregelen genomen voor een gezonde en milieuvriendelijke voeding	
de school heeft maatregelen genomen i.v.m. afvalpreventie en gescheiden inzameling	
de school heeft maatregelen genomen om te 'vergroenen'	
de school heeft maatregelen genomen i.v.m. het gezonde en ecologisch verantwoorde gebruik van apparaten, papier, school- en kantoorgerief	
de school heeft een milieubewust aankoopbeleid	

Onze schoolleden zijn milieubewust, want ...	
enkel aantoonbare feiten aankruisen	
er is op onze school <i>op klasniveau</i> aandacht voor de thema's van MOS	
de school stimuleert alle schoolleden om zuinig om te springen met energie	
de school stimuleert alle schoolleden om zuinig om te springen met water	
de school stimuleert alle schoolleden om zo weinig mogelijk water te vervuilen	
de school stimuleert alle schoolleden om respect te hebben voor de "groene" omgeving	
de school stimuleert alle schoolleden om op een gezonde en milieusparende manier om te gaan met computers, printers en kopieerapparaten, zuinig om te gaan met papier en ecologisch verantwoord school- en kantoorgerief te gebruiken	
de school stimuleert alle schoolleden om milieuvriendelijke transportmiddelen (te voet, de fiets, openbaar vervoer...) te gebruiken	
de school stimuleert alle schoolleden om gezonde en milieusparende voeding te gebruiken	
de school stimuleert alle schoolleden tot afvalpreventie en gescheiden inzameling	

er is op school een persoon bij wie iedereen terecht kan om problemen i.v.m. energie, water, afval ... te melden (bv. lekkende kranen, ramen die niet sluiten ...)	
de school heeft aandacht voor (na)scholing van leerkrachten in het belang van MOS	
de school besteedt aandacht aan de mondiale aspecten van het milieu	

vak voorbehouden aan de administratie
Beslissing en advies van de jury bij het 3de logo of bij de vorige groene vlag aanvraag

Hoe heeft de school rekening gehouden met het advies van de jury?

De voornaamste milieufspraken die gelden op onze school:

De milieuafspraken	
enkel aantoonbare feiten aankruisen	
zijn gekend door alle schoolleden	
worden besproken in een milieuwerkgroep	
worden besproken op leraarsvergaderingen	
worden besproken in het oudercomité	
worden opgevolgd en regelmatig geëvalueerd	
zijn opgenomen in het schoolreglement	
zijn opgenomen in het schoolwerkplan	
worden bij alle beslissingen of leerlingenactiviteiten mee in rekening genomen	

Betrokkenheid van leerlingen					
deze leerlingen	zijn betrokken bij de uitvoering van de MOS-activiteiten	zijn betrokken bij de planning van de MOS-activiteiten	zijn betrokken bij de keuze van de MOS-activiteiten	krijgen verantwoordelijkheid in het MOS-project	zijn betrokken bij de evaluatie van de MOS-activiteiten
enkel aantoonbare feiten aankruisen					
kleuters					
leerlingen 1 ^{ste} graad					
leerlingen 2 ^{de} graad					
leerlingen 3 ^{de} graad					

Betrokkenheid van anderen						
deze 'anderen'	zijn op de hoogte van de MOS-activiteiten	zijn betrokken bij de uitvoering van de MOS-activiteiten	zijn betrokken bij de planning van de MOS-activiteiten	zijn betrokken bij de keuze van de MOS-activiteiten	krijgen verantwoordelijkheid in het MOS-project	zijn betrokken bij de evaluatie van de MOS-activiteiten
enkel aantoonbare feiten aankruisen						
directie						
leerkrachten						
onderhoudspersoneel						
administratiefpersoneel						
ouders						
schoolbestuur						
gemeente						
buurt						
anderen, nl. ...						

Netwerking	
enkel aantoonbare feiten aankruisen	
er is uitwisseling van (milieuzorg)ervaringen met scholen uit de omgeving	
er is uitwisseling van (milieuzorg)ervaringen met buitenschoolse organisaties en instellingen	
de school werkt mee aan themadagen, studiedagen, informatiedagen over MOS ... in de regio of provincie	
er is uitwisseling van (milieuzorg)ervaringen met scholen uit andere regio's of provincies	
er is uitwisseling van (milieuzorg)ervaringen met scholen uit andere taalgebieden of landen	
de school neemt deel aan het 'Linking and Itinerary project' van Eco-schools	
de school neemt deel aan een internationaal (milieu)project (bv. Comenius, eTwinning...)	

In het schooljaar 2005-2006 staat/staan het/de volgende thema('s) of aandachtsveld(en) centraal:	
Thema's of aandachtsvelden	
Een basisschool voegt hierbij haar actieplan 2005-2006	
Een secundaire school voegt hierbij haar logboek 2005-2006	

Voor het schooljaar 2006-2007 staat/staan het/de volgende thema('s) of aandachtsveld(en) centraal:	
Thema's of aandachtsvelden	
Een basisschool voegt hierbij haar actieplan 2006-2007	
Een secundaire school voegt hierbij haar planning voor het schooljaar 2006-2007	

vak voorbehouden aan de administratie	
Beslissing van de jury	Datum:
JA, de school verdient de groene vlag	O
NEEN, de school verdient de groene vlag niet	O
Motivatie en advies:	

Colofon

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-integratie en -subsidieeringen

© Redactie

Nele Dillen, Katrien Van Poeck, Ines Van Regenmortel, Eric Craenhals (MOS-coördinatie)

© MOS-begeleiding

Elke Hermans, Katrien Hoeylaerts, Veerle Moons (Antwerpen); Sandra Diris, Annita Gijbels, Johan Lambrix, Rudo Vanhees (Limburg); Roswitha Gerbosch, Mike Stoens, Sandra Vandeveld (Oost-Vlaanderen); Herwig Kevelaerts, Lien Loonbeek, Philippe Moreau (Vlaams-Brabant); Peter Grymonprez, Lieve Maes, Hilde Veldeman (West-Vlaanderen); Paul Renders (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

© MOS-begeleidingscommissie

Marc Cherretté (voorzitter), Eddy Loosveldt, Gike Neels, Jan De Boe, Martine Lietaert, Bertie Vanderlee, Klaartje Van Loy, Wim Mestdag, Brigitte Pycke, Paul Wyckmans, Dirk Coolsaet, Dirk Francken, Willy De Herdt, Jos Van de Velden, Willy Sleurs, Rik De Laet, Jean Wuyts, Philippe Van de Velde, Dirk Demeyere, Ines Van Regenmortel, Katrien Van Poeck, Nele Dillen, Eric Craenhals

© Vormgeving

Diane De Smet

© Verantwoordelijke uitgever

J.-P. Heirman, Secretaris-generaal
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

© Depotnummer

D/2006/3241/323

© Uitgave

december 2006

www.milieuzorgopschool.be
mos@lne.vlaanderen.be

